

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116010594
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8116010594.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Mariána Sninského a JUDr. Moniky Halkociovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.06.2023, v trestnej veci proti obžalovanému A. B., pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), d) a f) Tr. zákona, o odvolaniach obžalovaného a krajského prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Tk/2/2016 zo dňa 11.10.2016, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/, d/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

Obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D.,
trvale bytom C., E. F. XXX/XX,
prechodne bytom C., G. F. X,

podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku o s l o b o d z u j e spod obžaloby prokurátora krajskej prokuratúry sp.zn. Kv 35/15/7700 zo dňa 23.03.2016 pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, d/, f/ Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že

syna H. B., ktorý bol ležiacou a imobilnou osobou odkázanou na pomoc a starostlivosť zo strany otca A. B., nakoľko trpel spastickou kvadruplegickou detskou mozgovou obrnou, mikrocefáliou a hypoxicko - anoxemickým poškodením mozgu s akútnou respiračnou insuficienciou, v dôsledku čoho, aby sa neudusil, si jeho zdravotný stav pre nedostatočnú vlastnú dýchaciu aktivitu vyžadoval pripojenie na podpornú umelú pľúcnu ventiláciu a zároveň zabezpečovanie odsávania hlienov a slín, pričom A. B. napriek vedomosti o tomto zdravotnom stave svojho syna a povinnosti poskytnúť mu starostlivosť vyžadovanú týmto jeho zdravotným stavom a napriek poučeniu, že ho nemôže odpojiť od umelej pľúcnej ventilácie, dňa 26.09.2015 v čase od 15.00 hod. do 15.30 hod. v byte na prízemí v bytovom dome na E. I. F. XXXX/XX J. C. odpojil H. B. od umelej pľúcnej ventilácie a od odsávania, ktoré mal H. B. prostredníctvom trubíc zapojené v kanyle založenej do tracheostomického otvoru na prednej strane krku, a to tak, že mu z krku vytiahol kanylu a od kanyly odpojil aj trubice vedúce do dýchacieho a odsávacieho prístroja,

a pritom mu škrabaním jednou prípadne dvoma rukami v oblasti tváre spôsobil aj tri kožné odreniny pravej ušnice, viaceré kožné odreniny a škrabance v lícovej oblasti vľavo, na chrbte nosa a ľavom nosovom krídle, na hornej pere uprostred a vľavo, na predbočnej ploche brady vľavo a na prednej ploche hrudníka vľavo a jedným úderom otvorenou alebo zatvorenou dlaňou slabou silou a prudkosťou mu spôsobil aj krvnú podliatinu na slizničnej ploche hornej pery vpravo, v dôsledku čoho H. B. zomrel na

zadusenie pri znemožnení riadneho dýchania a pri súčasnom nahromadení hlienu v dýchacích cestách zakrátko do troch až päť minút po jeho odpojení od prístrojov,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie krajského prokurátora.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Tk/2/2016 zo dňa 11.10.2016 bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, d/, f/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 26.09.2015 v čase približne od 15.00 hod. do 15.30 hod. v byte na prízemí bytového domu na E. I. F. XXXX/XX J. C., svojho syna H. B., ktorý bol ležiacou a imobilnou osobou odkázanou na jeho pomoc a starostlivosť, nakoľko trpel spastickou kvadruplegickou detskou mozgovou obrnou, mikrocefáliou a hypoxicko-anoxemickým poškodením mozgu s akútnou respiračnou insuficienciou, v dôsledku čoho, aby sa neudusil, si jeho zdravotný stav pre nedostatočnú vlastnú dýchaciu aktivitu vyžadoval pripojenie na podpornú umelú pľúcnu ventiláciu a zároveň zabezpečovanie odsávania hlienov a slín, aj napriek vedomosti o tomto jeho zdravotnom stave a povinnosti poskytnúť mu starostlivosť vyžadovanú týmto jeho zdravotným stavom a napriek poučeniu, že ho nemôže odpojiť od umelej pľúcnej ventilácie, tento odpojil od umelej pľúcnej ventilácie a od odsávania, ktoré mal H. B. prostredníctvom trubíc zapojené v kanyle založenej do tracheostomického otvoru na prednej strane krku, a to tak, že mu od kanyly odpojil trubice vedúce do dýchacieho a odsávacieho prístroja a kanylu vytiahol, v dôsledku čoho došlo k úmrtiu H. B. zadusením pri znemožnení riadneho dýchania a pri súčasnom nahromadení hlienu v dýchacích cestách,

a za to mu bol podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona, s použitím § 36 písm. j/ Tr. zákona, § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zákona, v spojení s § 39 ods. 1 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere trvaní 8 (osem) mesiacov a 22 (dvadsaťdva) dní a súčasne podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali písomne odôvodnené odvolanie obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu a krajský prokurátor.

Z obsahu odvolania obžalovaného, je zrejmé, že ho podal proti výroku o vine, ako aj proti výroku o treste. V písomných dôvodoch prezentovaných prostredníctvom obhajcu uviedol, že vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní preukázalo, že nebohý H. B. dňa 26. septembra 2015 zomieral. Obžaloba vychádzala z premisy odpojenia H. od dýchacieho a odsávacieho prístroja v úmysle spôsobiť mu smrť. Túto premisu musela preukázať mimo dôvodnú pochybnosť (§ 2 ods. 10 Tr. poriadku). Priebeh hlavného pojednávania však preukázal, že táto premisa nemala základ vo vykonanom dokazovaní. Dňa 23.09.2015 zobral obžalovaný svojho syna H. na výmenu tracheostomickej kanyly do nemocnice, keďže mala prasknutý nafukovací balónik. Do výmeny kanyly bol podľa svedeckých výpovedí, ale aj podľa záznamu z umelej pľúcnej ventilácie, napojený na dýchací ventilátor len sporadicky a zväčša dýchal úplne spontánne. Obžalovaný bol v tom čase v ťažkej životnej situácii, jeho manželka E. B. bola už pár týždňov hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Levoči. Po dlhej dobe požíval alkohol a to v sobotu dňa 26.09.2015 v ranných hodinách, táto skutočnosť, ale v obedňajších hodinách, keď priviezli H. z nemocnice, ani v poobedňajších hodinách, keď sa snažil zomierajúceho H. resuscitovať, nemala vplyv na jeho konanie a rozhodovanie. Okolo 15-tej hodiny sa H. začal dostávať do komatózneho stavu a zomieral, preto mu vytiahol nazogastrickú sondu, opakovane H. odpájala a pripájala od umelej pľúcnej ventilácie s cieľom odsávania slín a hlienov, pričom sa ho snažil polohovať a pritom aj dýchaciu kanylu, ktorá mu tlačila na zadnú stenu priedušnice. Po takmer štvrťhodine neúspešnej resuscitácie H. zomrel. Následne obžalovaný od žiaľu, šoku a obrovskej emocionálnej bolesti našiel východisko v alkohole a vypil naraz 3 a pol dcl tvrdého alkoholu. O dve hodiny na to požiadal suseda A. K., aby zavola pohrebnú službu. Tento skutkový dej bol potvrdený svedeckými výpoveďami, ale aj výsluchmi znalcov na hlavnom pojednávaní. Výsluchy svedkov (najmä svedkyne L. B. L.) potvrdzujú prevoz H. do nemocnice za účelom výmeny kanyly, ako aj neustály záujem otca o H. stav a jeho komfort, keď sa zaujímal o

vybratie močového katétra, ako aj o čas, kedy bude prevezený do domácej opatery. Tomu zodpovedá aj jeho komunikácia so záchranármi L. A. K. a B. H., kde sa zaujímal o vybratie nazogastrickej sondy (vo vzťahu k umelej pľúcnej ventilácii by použil sloveso odpojiť), keďže H. ju v domácej starostlivosti nikdy nepoužíval, nakoľko stravu a výživu užíval v riadnom tuhom stave, a preto mu spôsobovala značný diskomfort. Po prevoze H. B. do domácej opatery sa začala jeho spontánna dýchacia aktivita znižovať. Pri prepustení z nemocnice ešte vlastnú dýchaciu aktivitu mal. Zo záznamu z umelej pľúcnej ventilácie vyplýva, že v čase od 14:05 hod. do 14:15 hod. došlo k nadýchnutiu len 7 krát a od 14:15 hod. do 15:14 hod. nevykazoval H. žiadnu dýchaciu aktivitu. Zo svedeckej výpovede L. B. L. zároveň vyplýva, že obžalovaný nemohol adekvátne vedieť, či H. dýcha spontánne sám alebo za neho dýcha ventilátor. Tieto skutočnosti podľa obhajoby potvrdzujú záver, že H. B. v inkriminovaný deň zomieral. Tento záver zodpovedá aj ďalším skutočnostiam. Ako už bolo konštatované, okolo 15-tej hodiny sa H. začal dostávať do komatózneho stavu, preto obžalovaný sa snažil polohovať H. a kanylu, keďže sa často stávalo, že kanyla tlačila na zadnú stenu priedušnice, pričom problémy a potrebu polohovania kanyly opísal vo svojom výsluchu primár ORL v Poprade L. A. D. (zápisnica z HP, 15.06.2016, s. 38-39, výsluch svedka L. A. D.). Kľúčový je v tomto prípade odborný posudok vypracovaný M. C. H. na prístroj CARAT II Hoffrichter, teda na domácu pľúcnu ventiláciu. Z tohto posudku (na listoch D1-D9) vyplýva, že nebohý bol opakovane pripájaný a odpájaný k pľúcnemu ventilátoru. Ak by úmysel obžalovaného smeroval k usmrteniu nebohého H., nedávalo by žiadnu logiku, aby ho opakovane odpájal a zapájal k umelej pľúcnej ventilácii. Jediným logickým zmyslom tohto konania mohla byť snaha polohovať kanylu a odsávať sliny a hlieny v snahe o resuscitáciu nebohého, opierajúc sa pritom o záver označeného spracovateľa odborného vyjadrenia. Na uvedenom nič nemení ani úvaha obžaloby, že prvýkrát bol H. znovu pripojený až po siedmych minútach, pričom z pôvodného znaleckého dokazovania vyplývalo, že k smrti môže prísť už po piatich minútach od zastavenia prívodu kyslíka. Z výsluchu M. C. H. totiž vyplynulo, že vypnutia počas resuscitácie boli len čiastočné, teda H. mohol žiť aj viac ako päť minút po prvom odpojení, čo potvrdil aj znalec L. L. K. pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní a súčasne s uvedeným sa zhoduje aj konštatovanie tohto znalca, že zranenia na tvári H. mohli vzniknúť za života alebo tesne po smrti. Ale aj keď H. už mohol byť klinicky mŕtvy pri opätovnom zapojení pľúcneho ventilátora, táto skutočnosť nijako nespochybňuje argument, že jediným dôvodom opätovného zapájania mohla byť len a výlučne snaha o resuscitáciu H.. Nie je predsa ničím výnimočným, že resuscitácia pokračuje aj po okamihu klinickej smrti resuscitovanej osoby, keďže z rôznych dôvodov (stres, absencia lekárskeho vzdelania) nie je možné odhadnúť presný okamih, kedy už snahy o oživenie nemajú žiadnu šancu na úspech. K popísanému konaniu obžalovaného obžaloba neponúkla žiadne alternatívne a racionálne vysvetlenie. Úmysel usmrtiť H. spochybňujú ďalšie skutočnosti plynúce z dokazovania. Po príchode Rýchlej zdravotnej pomoci (RZP) a policajnej hliadky sa svedkovia N. C., či O. K. zhodujú, že obžalovaný bol pod vplyvom alkoholu a pôsobil depresívne a sklúčene, bol zronený, sklamaný, cítil ľútosť, vravel, že je mu smutno za chlapcom, pričom poprel, aby mohol za jeho smrť, napokon ho ešte hladkal po tvári, prišiel sa s ním rozlúčiť. Verziu o snahe resuscitovať nebohého podporujú aj znalecké posudky z odvetví psychiatrie a klinickej psychológie dospelých, ktorých závery podrobne reprodukoval. Zo záverov znalecký posudok znalcov z odvetvia psychiatrie zo dňa 09.01.2016 vyplýva, že nezistili u obžalovaného také skutočnosti, ktoré by dávali predpoklad k úvahám, že išlo o vedome cieleňú činnosť k ublíženiu alebo ohrozeniu jeho syna, skôr išlo o súhru určitej negatívnej postupnosti životných situácií (bol so synom doma sám, chcel mu odsať dýchaciu kanylu, na čo bol vytrénovaný, pri tom začal nebohý mať problém s dýchaním a on mu chcel pomôcť; pričom nebohý syn obžalovaného bol bez podpornej ventilácie určité rôzne dlhé obdobia). Nezistili prejavy patologického afektu, prejavy patologickej opitosti, delirantného alebo psychotického stavu alebo iného psychiatrického stavu, ktorý by predstavoval paticky podmienenú motiváciu v inkriminovanom čase. Pri analýze a foreznom psychiatrickom hodnotení osobnosti obvineného neboli zistené také osobnostné rysy (motivácia jeho konania), ktoré by dávali dôvodný predpoklad sa domnievať, že by obvinený mal potenciál vedome a cielene ublížiť komukoľvek, teda nielen svojmu synovi. Rovnako zo záverov znalkyne z odboru psychológie vyplynulo, že štruktúra osobnosti, jej vlastnosti, hodnotová orientácia, silná vzťahová väzba s nebohým H., ako aj celý doterajší život obžalovaného, ktorý bol dlhoročne plne podriadený zabezpečeniu opatery o ťažko postihnuté dieťa bez presunu zodpovednosti na príslušné inštitúcie, je v rozpore so spáchaným trestným činom ... Pre syna H. starostlivo zabezpečoval podmienky pre zlepšenie kvality jeho života, ani vzhľadom na náročnú, dlhodobú starostlivosť o zdravotne ťažko postihnutého syna nevolil menej zrelé stratégie zvládania záťaže, „útekom, či strkaním hlavy do piesku.“ Preferoval tendencie k hľadaniu riešenia problémov aj s prijatím osobnej zodpovednosti. Zo správania sa obžalovaného bezprostredne po H. smrti je možné usúdiť, že viac korešponduje s verziou o resuscitácii nebohého, ako s obžalobnou verziou jeho úmyselného usmrtenia. V tejto súvislosti znalkyňa uviedla, že skutočnosť, že obvinený

„sa v tejto situácii správal iracionálne, je znakom emočného šoku. V prípade úmyselného konania, by správanie po skutku malo byť viac v smere zahládzania stôp, emočný šok by nemal byť taký výrazný. Viacerí svedkovia z RZP potvrdili, že po príchode na miesto činu bol v izbe, kde sa nachádzal H., neporiadok (napr. výsluch svedkyne L. K. E.). Súčasne doplnila, že človek, ktorý úmyselne niečo plánuje, tak koná premyslene, čo nezodpovedá motivačnému predpoliu na strane obžalovaného k úmyselnému ublíženiu svojmu synovi. Aj neporiadok po čine, svedčí o emočnom šoku obžalovaného, nakoľko tento mal dostatok času poodkladať veci tak, aby si nikto nič nevšimol. Človek, ktorý zažije silný emočný šok, sa dostáva do stavu útlmu, čo by zodpovedalo tomu, že suseda zavolať až po dvoch hodinách. Obžalovaný bol v tom čase sám, čo zvyšuje aj záťaž na neho, pričom, ak by konal cielene, premyslene, a racionálne, tak emočný šok by nenastal. Napokon uzavrela k rozhodnutiu obžalovaného nevolať počas resuscitácie RZP, že keď je človek sám, je ťažko sa rozhodnúť vhodným spôsobom, kde on uprednostnil priamu aktivitu pred inštrumentálnou. Znalecký posudok z pitvy má obmedzenú relevanciu, keďže vychádzal z premisy, že príčinou smrti bolo odpojenie H. B. od odsávacieho prístroja, ktorý však nikdy nebol permanentne zapnutý a k odsávaniu vždy muselo prísť manuálne. Vo svojom výsluchu znalec L. D. P. pritom uviedol, že nevie, či odsávací prístroj vie odsávať hlien aj z hlavných priedušiek, kde sa pri pitve zistila prítomnosť hlienu. Rovnako uviedol, že sa nedá jednoznačne povedať, či H. nemohol mať nahromadené väčšie množstvo hlienu už v čase, keď bol prvýkrát odpojený od umelej pľúcnej ventilácie. Inými slovami, nie je ani zrejmé, či k primárnemu duseniu neprišlo u H. na úrovni alveolo-kapilárnej membrány, keďže znaky dusenia sú rovnaké - čo by potvrdzovalo premisu, že H. B. toho dňa zomieral (zápisnica z HP, 17.06.2016, s. 74, 76-77, výsluch znalca L. D. P.). Znalecké posudky vo vzťahu k zraneniam na tvári prišli k pomerne rozdielnym zisteniam. Znalec obžaloby L. L. K. uviedol, že k zraneniam na tvári prišlo „najpravdepodobnejšie z dôvodu spôsobenia bolesti.“ Znalecký posudok znaleckého ústavu forensic.sk - Inštitútu forenzných a medicínskych expertíz, s.r.o. k tomu uvádza, že tento záver je „arbitrárny ... špekulatívny a nie je nijako zdôvodnený“, keďže pri cieleňom škrabaní by muselo ísť o hlbšie odreniny, a navyše v danom prípade „priebeh odrenín je viac menej uniformný“, čo znalec doc. L. C. K., C. vo svojom výsluchu doplnil, že išlo „o škrabance zľava dole smerom vpravo nahor, diagonálne“ (zápisnica z HP, 10.10.2016, s. 3, výsluch znalca H. L. C. K., C.). Záver prvého znaleckého posudku je navyše v rozpore so všetkými svedeckými výpoveďami o vzťahu A. B. so svojim synom. Na hlavnom pojednávaní však aj znalec L. L. K. pripustil, že k zraneniu mohlo prísť počas resuscitácie H. B. (zápisnica z HP, 10.10.2016, s. 7, výsluch znalca L. L. K.). Vo vzťahu k alkoholu obhajoba uviedla, že výpovede A. B. v jednotlivých štádiách trestného konania neboli úplne konzistentné - najmä vo vzťahu k pitiu ráno 26.09.2015. Ako však vyplýva aj z výpovede znalkyne z odboru psychológie, tieto nezrovnalosti boli pravdepodobne spôsobené šokom zo smrti vlastného dieťaťa - syna, na ktorého bol A. B. upnutý viac ako na svojho zdravého syna N. (práve kvôli uvedomeniu si, že jeho čas na Zemi je obmedzený). Domnievame sa, že znalecký posudok znaleckého ústavu uviedol ako jednoznačne najpravdepodobnejšiu verziu ranného pitia približne 4 dcl. 40% alkoholu a následného vypitia „na ex“ 3,5 dcl. 40% alkoholu po smrti H.. S touto verziou sa takmer presne zhoduje spätný prepočet vypočítaný zo vzorky krvi. Rovnako znalec z odvetvia psychiatrie na hlavnom pojednávaní uviedol, že požitie väčšieho množstva alkoholu zistili až po úmrtí syna. Na základe spätných prepočtov mohol mať A. B. v čase o 15:35 hod. koncentráciu alkoholu od 0,56 do 1,17 promile, teda bol v stave podnapitosti až ľahkej opitosti. To sa mohlo prejaviť na jeho jemnej motorike aj počas resuscitácie H., avšak ani táto okolnosť nenapĺňa znaky nedbanlivostného zavinenia. Obhajoba poukázala aj na to, vymenujúc svedkov z najbližšej rodiny a známych - manželku E. B., A. K., C. O., Q. I., M. C. H., ale aj ošetrovujúcich lekárov napr. L. A. D., že ich výpovede sa zhodujú na tom, že A. B. bol mimoriadne starostlivý otec. Napokon vyhodnotiac doposiaľ uvedené uzatvára, že obžalovaný A. B. mohol kedykoľvek pred výmenou tracheostomickej kanyly dňa 23.09.2015, kedy nebol H. pripojený k umelej pľúcnej ventilácii, „zaspať“ a neodsáť mu hlien a sliny (H. bolo pritom potrebné odsávať až 20 krát za deň). Následne by prišlo k akútnemu zaduseniu - bez alarmu, a bez záznamu v pamäti prístroja na umelú pľúcnu ventiláciu. Ako uviedla znalkyňa C. K. F. na pojednávaní „keby uvažoval o usmrtení syna, tak by nešiel na výmenu kanyly do nemocnice“ (zápisnica z HP, 09.08.2016, s. 25, výsluch znalkyne C. K. F.). Následne obhajoba poukázala na rozpor skutkovej vety s vykonaným dokazovaním, lebo nie je pravdou, aby obžalovaný potom, čo od kanyly odpojil trubice vedúce do dýchacieho a odsávacieho prístroja, vytiahol aj kanylu, v dôsledku čoho došlo k úmrtiu H. B.. Uvedené tvrdenie v skutkovej vete je v rozpore s vykonaným dokazovaním. Opakované odpojenie a pripojenie k umelej pľúcnej ventilácii dňa 26.09.2015 v čase od 15:04 hod. do 15:17 hod. - teda v čase, keď sa obžalovaný pokúšal resuscitovať svojho syna - mohlo byť realizované len za stavu, kedy bola tracheostomická kanyla zavedená v priedušnici. Uvedené potvrdzuje nielen odborné vyjadrenie na prístroj CARAT II Hoffrichter, výsluch svedka M. C. H., ale aj znalca L. L. K., ktorý vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní uviedol, že kanyla mohla byť vybratá z priedušnice

najskôr o 15:17 hod., kedy už bol H. mŕtvy (zápisnica z HP, 17.06.2016, s. 81, výsluch znalca L. L. K.). Rovnako je v rozpore s vykonaným dokazovaním časť skutkovej vety, podľa ktorej obžalovaný H. „odpojil od umelej pľúcnej ventilácie a od odsávania“, a to tak, že mu „od kanyly odpojil trubice vedúceho do dýchacieho a odsávacieho prístroja“, lebo všetky svedecké výpovede (vrátane ošetrojúcich lekárov, napr. L. A. D.) sa zhodujú, že H. B. nebol napojený na odsávací prístroj, ale k odsávaniu muselo vždy prísť manuálne, je táto časť skutkovej vety zjavne nesprávne naformulovaná. Ďalej podľa názoru obhajoby sa prvostupňový súd riadne nevysporiadal so svojim záverom o nedbanlivostnom zavinení obžalovaného, lebo svoj záver o nedbanlivostnom zavinení oprel o výpovede obžalovaného z prípravného konania. V týchto výpovediach (resp. v jednej výpovedi) obžalovaný uvádzal, že syna H. odpojil od prístrojov (umelej pľúcnej ventilácie), keďže potreboval polohovať jeho tracheostomickú kanylu, a až následne sa mal začať syn H. dusiť. Naopak, obžalovaný na hlavnom pojednávaní uvádzal, že H. už našiel v komatóznom stave, a následne ho začal resuscitovať. Ani pri jednej z dvoch verzii priebehu skutkového deja však nie je možné pričítať obžalovanému nedbanlivostné zavinenie. Preto za tým účelom, vyjasnenia určitých rozporov vo výpovediach obžalovaného bola odcitovaná ich relevantná časť, a to výpoveď v procesnom postavení zadržaného-podozrivého zo dňa 27.09.2015, výpovede v procesnom postavení obvineného zo dňa 28.09.2015 a 29.09.2015 a napokon jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní zo dňa 13.06.2016. Po ich vysvetlení a vyhodnotení dospela obhajoba k záveru, že výpoveď obžalovaného na hlavnom pojednávaní je teda v zhode s úplne prvotnou výpoveďou A. B. v postavení zadržaného-podozrivého, ktorá výpoveď bola v trestnom konaní použitá orgánmi činnými v trestnom konaní pri zabezpečovaní ďalších dôkazov (napr. znaleckých posudkov) a nachádza sa vo vyšetrovacom spise. Aj keby sa vychádzalo z výsluchu obžalovaného v procesnom postavení obvineného zo dňa 28.09.2015, ani tak nie je možné jeho konaniu pričítať nedbanlivostné zavinenie. Výsluch pred súdom rozhodujúcim o väzbe zo dňa 29.09.2015 bol obhajobou vyhodnotený ako pomerne zmätočný. Takže tvrdenie prvostupňového súdu o verzii, ktorú „obžalovaný opakovane uviedol v prípravnom konaní“ nie je celkom v súlade s vykonaným dokazovaním. Je však pravdou, že vo svojom výsluchu dňa 28.09.2015 sa obžalovaný vyjadril, že H. sa začal dusiť v čase, keď mu opravoval kanylu. Avšak skutočnosť, že pri anatomickej stavbe tela H. B. bolo nevyhnutné naprávať kanylu, ktorá narážala na zadnú stenu priedušnice, potvrdil vo svojej svedeckej výpovedi na hlavnom pojednávaní primár ORL v Poprade svedok L. A. D., ako aj ďalší svedkovia (napr. svedkyňa poškodená E. B., svedok Q. I., svedok M. C. H.). Inými slovami, ani skutočnosť, že H. B. sa začal dostávať do komatózneho stavu počas polohovania kanyly obžalovaným nijako nepreukazuje nedbanlivostné zavinenie obžalovaného, a to ani vo forme nevedomej nedbanlivosti. Následne pre vysvetlenie bolo uvedené, že zavinenie formou vedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. a) Tr. zákona predpokladá, že páchatel „vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie nespôsobí.“ Vedomá nedbanlivosť je teda budovaná na vedomosti možnosti vzniku následku. Spoliehanie sa, že k následku nedôjde, naznačuje, že páchatel nesprávne hodnotí možnosť zabrániť vzniku následku. Neprimerané dôvody, ktoré viedli páchatela konajúceho vo vedomej nedbanlivosti, však nemožno zamieňať s omylom, pri ktorom páchatel koná pod vplyvom nesprávneho poznania skutočnosti. Prvostupňový súd vychádzal z premisy, že obžalovaný odpojil H. od umelej pľúcnej ventilácie z akejsi „neústupnosti“, keďže H. bol v minulosti dlhé obdobia bez umelej pľúcnej ventilácie. Táto premisa mala vyplývať aj z komunikácie obžalovaného so záchranármi svedkami L. A. K. a B. H.. Bez ohľadu na interpretáciu ich komunikácie je zrejmé, že obžalovaný po odchode záchranárov neodpojil H. od umelej pľúcnej ventilácie, teda rešpektoval pokyny záchranárov, aby bol H. po výmene tracheostomickej kanyly napojený na dýchací prístroj. Rovnako je však zrejmé, že na krátke časové okamihy, kedy vykonával úpravu sterilného krytia v okolí tracheostomického otvoru, bol H. medzi 11:56 hod. a 13:55 hod. opakovane z umelej pľúcnej ventilácie bez akýchkoľvek následkov odpojený a od 13:55 hod. už aktivita obsluhy zaznamenaná nebola, ako to vyplýva z pamäťového záznamu z umelej pľúcnej ventilácie, čo vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 16.06.2016 potvrdil svedok M. C. H.. Zároveň je na základe svedeckých výpovedí, ale aj záznamov z prístroja CARAT II Hoffrichter, zrejmé, že H. dýchacia aktivita sa po príchode do domácej starostlivosti začala výrazne znižovať. O tejto skutočnosti však, ako vo svojej výpovedi potvrdila svedkyňa L. B. L., nemohol mať obžalovaný žiadnu vedomosť. Samotný prvostupňový súd vo svojom rozsudku konštatuje, že „vzhľadom na [H.] zdravotný stav a s poukazom na jeho dýchaciu aktivitu, ktorá, podľa záznamov z prístroja Carat II bola v deň úmrtia v čase od 13:55 hod. do 14:05 hod. sporadická, keď tento sa aktívne dotazoval nádychu sedemkrát a jeho aktivita bola slabá a v čase od 14:05 hod. do 15:04 hod. pacient nevykazoval žiadnu vlastnú dýchaciu aktivitu a bol ventilovaný riadenou ventiláciou, bol dôvodný predpoklad, že k jeho úmrtiu by došlo onedlho aj bez zásahu inej osoby.“ Inými slovami, obžalovaný nemal mať odkiaľ vedomosť, že počas krátkej úpravy kanyly o 15:04 hod. už H. nemá žiadnu dýchaciu aktivitu, keďže ešte pred

dvomi hodinami ho za účelom výmeny sterilného krytia či polohovania kanyly odpájal na krátke časové okamihy (až do dvoch minút) od umelej pľúcnej ventilácie. Obžalovaný teda nekonal vo forme vedomej nedbanlivosti, ale v omyle, kedy konal pod vplyvom nesprávneho poznania skutočnosti týkajúcej sa (absentujúcej) dýchacej aktivity H. B. o 15-tej hodine. Táto skutočnosť zároveň vylučuje aj zavinenie vo forme nevedomej nedbanlivosti, keďže s poukazom na krátke odpojenia od umelej pľúcnej ventilácie od 11:56 hod. do 13:55 hod., obžalovaný nemal a nemohol, ani vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery, mať vedomosť, že odpojením H. na krátky okamih za účelom polohovania kanyly o 15:04 hod. príde k akútnemu duseniu. Pri nedbanlivosti (aj nevedomej) je potrebné, aby si páchatel' aspoň mal a mohol predstaviť, že sa príčinný vzťah medzi porušením povinnej opatrnosti a následkom môže daným spôsobom rozvinúť (R 50/1968). Pre páchatel'a nepredvídateľný príčinný priebeh nie je teda v zavinení obsiahnutý a páchatel' nezodpovedá za následok, ktorý takto vznikne (R 20/1981, R 17/2003). Ide pritom o skutkovú okolnosť, pri hodnotení ktorej sa vychádza z výsledkov vykonaného dokazovania. Ak by vznikli pochybnosti, je potrebné ich vyhodnotiť v prospech verzie priaznivejšej pre obžalovaného (R 45/2013). V prípade druhej verzie priebehu skutkového deja, ktorú obžalovaný opísal vo svojom úplne prvom výsluchu v postavení zadržaného-podozrivého, ako aj následne na hlavnom pojednávaní, je nedbanlivostné zavinenie úplne vylúčené. H. sa nachádzal v komatóznom stave z dôvodu úplnej absencie spontánnej dýchacej aktivity. Z uvedeného dôvodu - keďže je vysoký predpoklad, že H. B. v inkriminovaný deň zomieral - je pravdepodobná možnosť, že k duseniu u H. prišlo už na úrovni alveolo-kapilárnej membrány. Ako vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní potvrdil znalec L. D.. P., známky dusenia zistené pri pitve sú nešpecifické, a k poruche výmeny plynov môže dôjsť aj na úrovni alveolo-kapilárnej membrány (zápisnica z HP, 17.06.2016, s. 76, výsluch znalca L. D.. P.). Tomu by zodpovedala aj úplne absentujúca spontánna dýchacia aktivita H. B., ako aj skutočnosť, že v takomto prípade umelá pľúcna ventilácia pokračuje vo ventilácii, dokonca aj po úmrtí pacienta (zápisnica z HP, 16.06.2016, s. 63, výsluch svedka M. C. H.). Dôkazné bremeno preukázať skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, znáša v trestnom konaní obžaloba zastúpená prokurátorom (§ 2 ods. 10 Tr. poriadku). Právnym rámcem spôsobu hodnotenia dôkazov je ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. poriadku, ktoré je súdnou praxou, aj právnou teóriou interpretované - v spojitosti aj s obsahom úpravy ustanovenia § 285 písm. a), písm. c) Tr. poriadku - tak, že pri hodnotení dôkazov sa uplatní princíp in dubio pro reo, teda v pochybnostiach v prospech obvineného (R 45/2013). Pri dvoch rovnocenných verziách priebehu skutkového deja je preto v zmysle zásady in dubio pro reo nevyhnutné sa prikloniť k verzii, ktorá je pre obžalovaného priaznivejšia. Obidve verzie priebehu skutkového deja však vylučujú nedbanlivostné zavinenie obžalovaného A. B.. Z uvedených dôvodov obhajoba v mene obžalovaného navrhla, aby odvolací súd rozhodol v zmysle § 322 ods. 3 Tr. poriadku sám rozsudkom vo veci, a to tak, že oslobodí obžalovaného A. B. spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Tr. poriadku, keďže stíhaný skutok nie je ani nedbanlivostným trestným činom.

Krajský prokurátor podal odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku. V dôvodoch odvolania krajský prokurátor uviedol, že s uvedeným rozsudkom okresného súdu sa v celom rozsahu nestotožnil, preto voči nemu vyjadril viaceré výhrady. Obžalovaný ako otec H. B. dobre poznal jeho zdravotný stav a bol poučený aj o jeho aktuálnom stave, ktorý si po výmene kanyly vyžadoval neprerušené pripojenie na umelú pľúcnu ventiláciu a odsávanie. Obžalovaný však už pred záchranármi K. a H. po privezení syna do domácej starostlivosti verbalizoval svoju snahu a úmysel odpojiť ho od pľúcneho ventilátora. Výslovne bol pritom poučený, že syna H. od prístrojov odpájať nemôže, nakoľko H. nemá vlastnú dýchaciu aktivitu a po odpojení od prístrojov zomrie. Nedostatočnosť spontánnej dýchacej aktivity preukazujú aj výpisy z pľúcneho ventilátora Carat II a potvrdili ich vo svojich výpovediach ošetrojúci lekári i záchranári. Poučenie obv. A. B. o neodpájaní H. B. preukazuje záznam o zhodnotení zdravotného stavu osoby zo dňa 26.09.2015 a výpovede záchranárov K. a H.. Napriek tomu však obžalovaný prvýkrát H. B. odpojil od pľúcneho ventilátora dňa 26.09.2015 v čase o 15.14 hod. Následne H. B. znovu pripojil, ale až o 7 minút v čase o 15.21 hod. Zo znaleckého skúmania z odboru súdneho lekárstva a z výpovede znalca je však zrejmé, že ak nedochádza k prísunu kyslíka do mozgu po dobu 3 až 5 minút, dochádza k smrti. Vzhľadom na zdravotný stav H. B. mohla smrť nastať aj v skoršom časovom intervale. Obžalovaný opätovne v čase o 15.23 hod. a následne v čase o 15.27 hod. odpojil H. B. od dýchacieho prístroja. Prístroj pritom vykazoval nulový tlak a prietok vzduchu, teda prístroj naďalej fúkal vzduch, avšak do miestnosti buď voľne alebo oproti nejakej prekážke. Obžalovaný až po podaní obžaloby a na hlavnom pojednávaní „prišiel“ s verziou, že syna H. resuscitoval po tom, čo ho našiel v komatóznom stave. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že obžalovaný vo svojich výpovediach z prípravného konania ako dôvod odpojenia dýchacieho prístroja uvádzal len úpravu kanyly, nakoľko bol presvedčený, že nebola dostatočne podložená. Následne syna opätovne pripojil k dýchaciemu prístroju

a potom ho znovu odpojil z dôvodu podľa neho prisilného nastavenia tlaku dýchacieho prístroja. Potom začal H. modrieť, upadol do kómy a zomrel. Vzhľadom na uvedené sa preto stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že obžalovaný svoju výpoveď na hlavnom pojednávaní prispôbil dôkazom, ktoré v priebehu konania vyšli najavo. Tomuto hodnoteniu potom zodpovedá aj viacero nezrovnalostí s výpoveďou obžalovaného učenou na hlavnom pojednávaní. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní totižto uviedol, že keď sa vrátil z toalety, našiel syna H. v komatóznom stave a prístroj nepápal, vytiahol preto H. nazogastrickú sondu za účelom jeho resuscitácie, pričom mu nechtiac spôsobil poranenia na tvári. Z výpovede A. B. v procesnom postavení zadržaného — podozrivého ale vyplýva, že nazogastrickú sondu H. vytiahol ihneď po odchode záchranárov a následne mu upravil kanylu, pričom H. dýchal ešte asi dve hodiny. Teda nie až po približne troch hodinách, keď ho mal nájsť v komatóznom stave. Táto okolnosť preto nekorešponduje s jeho výpoveďou na hlavnom pojednávaní. Podľa záchranárov v čase, keď okolo 12.00 hod. priviezli H. B. domov, nebolo na obžalovanom navonok badať žiadne znaky opilosti, resp. ovplyvnenie alkoholom. Keď obžalovaný uvádzal, že škrabance na tvári mal spôsobiť v strese pri vyberaní nazogastrickej sondy, poukazujem na znalecký posudok L. L. K. a na jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní, z ktorých vyplýva, že takéto škrabance spravidla nevznikajú pri resuscitácii a iba krajne pripustil možnosť ich vzniku pod vplyvom alkoholu. Takéto prejavy opilosti však obžalovaný podľa svedkov záchranárov nejavil v čase, keď mal podľa svojej výpovede ešte v procesnom postavení zadržaného - podozrivého nazogastrickú sondu vytiahnuť - teda ihneď po odchode záchranárov. Navyše záver znalca L. L. K. nemožno vôbec považovať za arbitráry, nakoľko svoj záver, že škrabance nevznikli pri resuscitácii, podrobne odôvodnil tým, že ich je príliš veľa a prebiehajú v rôznom smere. Záver znalca potvrdzuje aj vyššie uvedená výpoveď obžalovaného. Výpoveď obžalovaného z hlavného pojednávania spochybňuje aj priebeh terapeutických kriviek zaznamenaných prístrojom Carat II, nakoľko tieto vykazovali štandardné hodnoty (výpoveď svedka M. H. z hlavného pojednávania), a to od času, kedy H. B. ešte prejavoval spontánnu dýchaciu aktivitu až do času prvého odpojenia o 15.14 hod. Krivky nevykazujú žiadnu fluktuáciu, a to ako tlaková, tak ani prietoková a ani objemová, na základe čoho možno konštatovať, že H. B. nebránila v dýchaní žiadna prekážka (napr. zlé nastavenie kanyly, opieranie sa kanyly o stenu priedušnice a pod.). Výpisy z terapeutických kriviek svedčia o riadnom „fungovaní“ umelej pľúcnej ventilácie. Vzhľadom na obhajobu obžalovaného preto navrhol na hlavnom pojednávaní doplniť dokazovanie skúmaním pľúcneho tkaniva H. B., pokiaľ je k dispozícii, za účelom zistenia, či k duseniu nedochádzalo na úrovni pľúcnych alveol. V prípade nepotvrdenia tejto skutočnosti by bolo možné verziu obžalovaného o nájdení syna v komatóznom stave vylúčiť ako účelovú a tým aj vyvrátenú. Z uvedeného dôvodu navrhol aj pribratie znalcov z anestéziológie a pľúcnej medicíny za účelom posúdenia zdravotného stavu H. B., a za tým účelom na týchto návrhoch na doplnenie dokazovania zotrval aj v rámci odvolacích námietok. Súčasne mal za to, že výpoveď obžalovaného o nájdení H. v komatóznom stave, ešte pred prípadným doplnením dokazovania v naznačenom smere, už v tomto štádiu vyvracali výpovede obžalovaného z prípravného konania, v ktorých obžalovaný uvádzal, že H. sa dostal do kolapsu a začal modrieť a dusiť sa až po odpojení trubíc od kanyly, resp. keď mu upravoval kanylu. Pri prvom odpojení neboli vo výpise terapeutických kriviek zaznamenané žiadne tzv. triggy, ktoré by mohli poukazovať na vyťahovanie nazogastrickej sondy alebo na inú aktivitu súvisiacu s resuscitáciou. Taktiež čas prvého odpojenia v trvaní siedmich minút nekorešponduje s výpoveďou obžalovaného na hlavnom pojednávaní, podľa ktorej za účelom polohovania tela a resuscitácie H. odpojil, otočil ho na druhý bok a prístroj zapojil a odsával, nakoľko tieto úkony (odpojenie, otočenie tela na druhý bok a opätovné zapojenie prístroja) si nevyžadujú až takú dlhú dobu odpojenia od dýchacieho prístroja v trvaní siedmich minút. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že nielen podľa výpovede obžalovaného z prípravného konania, ale aj podľa výpovede obžalovaného z hlavného pojednávania, obžalovaný H. od dýchacieho prístroja odpojil. Preto zmena výpovede svedka M. H. na hlavnom pojednávaní o iba tzv. „čiastočnom alebo neplnohodnotnom odpojení“ počas prvého odpojenia o 15.04 hod., ktorou sa odchyľil od záverov svojho odborného vyjadrenia, nemá reálny základ a je výslovne špekulatívna. V odbornom vyjadrení pritom odôvodnil aj tvar a priebeh terapeutických kriviek. Napokon možno uviesť, že obžalovaný nenechal synovi H. zapojenú umelú pľúcnu ventiláciu a neprivolal RZP tak, ako to robievali v iných prípadoch, a ako to uviedla aj manželka obžalovaného, ktorej mal volať v inom prípade počas jej hospitalizácie. V tejto súvislosti možno k obhajobe obžalovaného opätovne poukázať na skutočnosť, že obžalovaný bol výslovne poučený, že nemá odpájať H. od dýchacieho prístroja. Dôvodom odpojenia kanyly alebo manipulácie s kanylou pritom podľa výpovede obžalovaného z prípravného konania nebolo nahromadenie hlienu v dýchacích cestách alebo jeho dusenie. Takú skutočnosť obžalovaný vo svojich výpovediach z prípravného konania neuvádzal. A nezmenil sa o nej ani napriek tomu, že nahromadenie hlienu a potrebu odsávania malo signalizovať jednak chrčanie H. a jednak pri poklese okysličenia krvi aj pľúcny ventilátor zvukovým alarmom. Jediným dôvodom,

ktorým obžalovaný v prípravnom konaní zdôvodnil manipuláciu s kanylou, tak bolo jeho presvedčenie, že kanyla nebola správne osadená alebo že prístroj bol nesprávne nastavený, resp. že umelú pľúcnu ventiláciu H. vôbec nepotreboval a bola pre neho prisilná. Podľa lekárov, znalcov i svedka M. H. však bolo nastavenie tlaku pľúcneho ventilátora v norme. Na základe uvedených skutočností potom možno dospieť k záveru, že ku kolapsu a duseniu H. prišlo až po odpojení dýchacích prístrojov o 15.04 hod., a teda že dusenie bolo až následkom a nie príčinou manipulácie s kanylou. Konanie páchatela, ktorý vie, že svojím konaním (koná takým spôsobom a za takých okolností) môže iného usmrtiť, a pre prípad, že smrť inému spôsobí, je s tým uzročený, napĺňa znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zákona, nakoľko z hľadiska subjektívnej stránky koná minimálne v nepriamom úmysle v zmysle ust. § 15 písm. b) Tr. zákona. V prípade, ak by odvolací súd považoval skutkové zistenia prvostupňového súdu za správne a osvojil si aj jeho argumentáciu ohľadom nedbanlivostného zavinenia obž. A. B. (vychádzajúcu z opätovného pripojenia a odpojenia od dýchacieho prístroja a snahy o následnú resuscitáciu, príkladnej 24-ročnej starostlivosti o H., ktorá okolnostiam úmrtia Dominika predchádzala, prítomnosti emočného šoku po jeho smrti a z pozitívneho hodnotenia osoby obžalovaného znalcami z odboru psychológie a psychiatrie) a právne posúdenie skutku ako prečinu usmrtenia, zastáva názor, že popis skutku vo výroku rozsudku nezodpovedá tejto použitej právnej kvalifikácii, nakoľko podľa jeho názoru výrok, že „obžalovaný odpojil syna od umelej pľúcnej ventilácie napriek vedomosti o jeho zdravotnom stave a napriek poučeniu, že ho nemôže odpojiť od umelej pľúcnej ventilácie a od odsávania“, vyjadruje zavinenie vo forme úmyslu. V takom prípade mal súd popis konania obžalovaného doplniť o ďalšie skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že sa napriek tejto vedomosti a poučeniu bez primeraných dôvodov spoliehal na to, že smrť syna v dôsledku odpojenia trubic od kanyly nespôsobí (napr. opakované odpájanie syna od prístrojov v minulosti, konal v presvedčení, že syn sa „z toho dostane“ a nastavenie pľúcnej ventilácie je prisilné, či následným opätovným pripojením a resuscitáciou). Záverom uviedol, že cieľom podaného odvolania je, aby Krajský súd v Prešove starostlivo zhodnotil všetky okolnosti prípadu a osobu obžalovaného, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a dospel k takému rozhodnutiu, ktoré bude vyjadrením spravodlivého rozhodnutia o vine a ak odvolací súd uzná vinu aj vyjadrením spravodlivého potrestania obžalovaného. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolaciemu Krajskému súdu v Prešove navrhol, aby podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. poriadku zrušil odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Tk/2/2016 a podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie prvostupňovému súdu.

Po oboznámení sa s obsahom odvolania krajského prokurátora obhajoba v mene obžalovaného predložila krajskému súdu svoje vyjadrenie k jeho odôvodneniu. K resuscitácii H. B. uviedla, že v odôvodnení odvolania pomerne rozsiahlo citovala z výsluchov obžalovaného A. B. v jednotlivých štádiách trestného konania, aby bolo celkom zrejmé, aký bol obsah jeho jednotlivých výpovedí vo vzťahu k resuscitácii jeho syna H.. Prokurátor KP v odôvodnení svojho odvolania tvrdí, že obžalovaný „až po podaní obžaloby a na hlavnom pojednávaní „prišiel“ s verziou, že syna H. resuscitoval po tom, čo ho našiel v komatóznom stave“. V odôvodnení odvolania bola citovaná výpoveď obžalovaného v procesnom postavení zadržaného - podozrivého (z ktorej na inom mieste vychádza aj prokurátor KP), z ktorej jednoznačne vyplýva, že tvrdenie prokurátora KP je mylné. Preto pre vyvrátenie pochybností relevantnú časť výpovede zo dňa 27.09.2015 odcitoval ešte raz v znení „Chcem uviesť, že keď som mu upravil tú kanylu, čo bolo hneď po odchode RZP- čkárov, tak H. normálne dýchal ešte cca také dve hodiny. Potom po týchto dvoch hodinách som si všimol, že H. začal modrieť, tak som ho pretočil na druhú stranu. Teda na jeho ľavú stranu, nakoľko som sa domnieval, že sa nejako uvoľní tá kanyla, aby mohol začať dýchať.“ Prokurátor KP poukazuje aj na skutočnosť, že v tejto prvotnej výpovedi obžalovaného sa uvádza, že H. dýchal ešte cca dve hodiny, pričom z dokazovania na hlavnom pojednávaní vyplýva, že k pokusom o resuscitáciu prišlo približne po troch hodinách. Táto nezrovnalosť však nemá žiaden relevantný význam, keďže k prvotnému výsluchu obžalovaného v procesnom postavení zadržaného - podozrivého prišlo po necelých 28 hodinách od úmrtia jeho syna, a teda ešte v čase, kedy bol pod vplyvom značného emočného šoku. Koniec-koncov v tejto výpovedi uvádza, že z nemocnice H. priviezla RZP približne okolo 14:00 hod., pričom je zrejmé, že k prevozu H. prišlo už o dve hodiny skôr. O tejto okolnosti nemal dôvod obžalovaný klamať, skôr to poukazuje na emočný šok, a z neho vyplývajúcu dezorientáciu v čase. K zraneniam na tvári H. uviedol, že prokurátor KP vo svojom odôvodnení polemizuje so závermi znaleckého ústavu forensic.sk - Inštitútu forenzných a medicínskych expertíz, s.r.o.. Ako bolo uvedené v odvolaní znalecké posudky vo vzťahu k zraneniam prišli k pomerne rozdielnym zisteniam. Znalec obžaloby L. L. K. uviedol, že k zraneniam na tvári prišlo „najpravdepodobnejšie z dôvodu spôsobenia bolesti“. Znalecký posudok znaleckého ústavu k tomu uvádza, že tento záver je

„arbitrárný ... špekulatívny a nie je nijako zdôvodnený“, keďže pri cielešom škrabaní by muselo ísť o hlbšie odreniny, a navyiac v danom prípade „priebeh odrenín je viac menej uniformný“, čo znalec H. L. A. C. K., C. vo svojom výsluchu doplnil, že išlo „o škrabance zľava dole smerom vpravo nahor, diagonálne“ (zápisnica z HP, 10.10.2016, s. 3, výsluch znalca H. L. A. C. K., C.). V tomto zmysle bol na hlavnom pojednávaní celkom jednoznačne vyvrátený záver znaleckého posudku obžaloby, na ktorý sa vo svojom odôvodnení odvoláva aj prokurátor KP, že „škrabance prebiehajú v rôznom smere“. Tento svoj záver dokonca korigoval na hlavnom pojednávaní samotný znalec obžaloby, keď uviedol: „že zranenia prevažne majú jeden smer, čo nie je v rozpore s mojimi závermi, keďže prevažne naozaj majú jeden smer, ale sú tam aj iné smery.“ (zápisnica z HP, 10.10.2016, s. 7, výsluch znalca L. L. K.). Záver znaleckého posudku obžaloby je navyiac v rozpore so všetkými svedeckými výpoveďami o vzťahu A. B. so svojim synom. Na hlavnom pojednávaní však aj znalec L. L. K. pripustil, že k zraneniam mohlo prísť počas resuscitácie H. B.. Konkrétne na otázku súdu, aby sa vyjadril k možnosti vzniku zranení počas resuscitácie uviedol: „Neviem, akým spôsobom bolo s H. pohybované, preto sa k tomu bližšie vyjadriť neviem, aká kritická situácia by musela nastať, aby takéto zranenia vznikli, keďže otec bol edukovaný a vedel ako má polohovať syna, dalo by sa pripustiť, ak by bol ovplyvnený alkoholom a nemal by jemné motorické pohyby, čo by zodpovedalo tomu, čo dnes uviedol H. K. ohľadom ovplyvnenia obžalovaného a čo by zodpovedalo aj mojím prepočtom.“ (zápisnica z HP, 10.10.2016, s. 6, výsluch znalca L. L. K.). Účelom tohto vyjadrenia nie je špekulovať o príčinách, pre ktoré bol znalecký posudok obžaloby spracovaný tak, že ako najpravdepodobnejšiu verziu dôvodu vzniku zranení uviedol „spôsobenie bolesti“ H. B.. Mohlo to byť spôsobené vnútorným presvedčením orgánov činných v trestnom konaní v prvotných štádiách trestného stíhania, že H. B. bol svojim otcom úmyselne usmrtený. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že znalec L. L. K. sa vo svojom znaleckom posudku vyjadroval aj k jednoznačne právnej otázke - forme zavinenia pri vzniku zranení. O tom svedčí aj odpoveď ďalšieho znalca z odvetvia súdneho lekárstva L. D. P. na hlavnom pojednávaní dňa 17.06.2016, kedy na otázku obhajoby, či je možné z pitevného nálezu posúdiť úmysel pri spôsobení odrenín na líci H., uviedol: „Neviem, ani nemôžem sa k tomu vyjadriť.“ (zápisnica z HP, 17.06.2016, s. 76, výsluch znalca L. D. P.). K času úmrtia H. zase obhajoba uviedla, že prokurátor KP v odôvodnení svojho odvolania zdôrazňuje, že prvé odpojenie H. od umelej pľúcnej ventilácie trvalo sedem minút, pričom k smrti dochádza po troch až piatich minútach od zastavenia prísunu kyslíka do mozgu. Podľa prokurátora KP však vzhľadom „na zdravotný stav H. B. mohla smrť nastať aj v skoršom časovom intervale“. Tento názor obžaloby je pritom v zrejmom rozpore s vykonaným dokazovaním. Zdravotný stav H., a skutočnosť, že mal dlhodobé problémy s dýchaním, mali za následok, že bol viac - nie menej - odolný na hypoxiu (zápisnica z HP, 17.06.2016, s. 84, výsluch znalca L. L. K.). Polemika prokurátora KP so závermi svedka M. C. H., ktorý spracoval odborné vyjadrenie k umelej pľúcnej ventilácii, o čiastočnom odpojení H. B. od umelej pľúcnej ventilácie je takisto úplne nepodložená. Svedok M. C. H. na hlavnom pojednávaní z exaktných záznamov z prístroja Carat II prišiel k záveru, že išlo pravdepodobne o čiastočné odpojenie („lebo nejaký prietok a tlak tam bol“). Svoj doplnený záver na rozdiel od výpovede v prípravnom konaní logicky a presvedčivo zdôvodnil: „Vtedy [v prípravnom konaní] som si to neuvedomil, ale dnes áno, že je tam pravidelná frekvencia prietoku a tlak oproti odpojeniu o 15:17 hod., kedy je tlak na 0 ...“ (zápisnica z HP, 16.06.2016, s. 60, 62, 66, výsluch svedka M. C. H.). Svedok teda vychádzal zo záznamov, ktoré tempore criminis presne mapovali jednotlivé fyzikálne veličiny umelej pľúcnej ventilácie (tlak, prietok, objem). Nazvať závery svedka vychádzajúce z presných parametrov terapeutických kriviek za „výslovne špekulatívne“, tak nielen nemá oporu vo fyzike, ale ani v práve, pretože popiera základnú zásadu trestného konania, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti (§ 2 ods. 10 Tr. poriadku). Ale aj keď H. už mohol byť klinicky mŕtvy pri (prvom) opätovnom zapojení pľúcneho ventilátora, táto skutočnosť nijako nespochybňuje argument, že jediným dôvodom opätovného zapájania mohla byť len a výlučne snaha o resuscitáciu H.. Nie je predsa ničím výnimočným, že resuscitácia pokračuje aj po okamihu klinickej smrti resuscitovanej osoby, keďže z rôznych dôvodov (stres, absencia lekárskeho vzdelania) nie je možné odhadnúť presný okamih, kedy už snahy o oživenie nemajú žiadnu šancu na úspech. Preto opätovne obhajoba zdôraznila, že obžaloba v tomto neponúkla žiadne alternatívne a racionálne vysvetlenie konania obžalovaného, spočívajúce v opätovnom odpájaní a zapájaní syna H. k umelej pľúcnej ventilácii. Rovnako je pomerne špekulatívny argument obžaloby, že „ku kolapsu a duseniu H. prišlo až po odpojení dýchacích prístrojov o 15:04 hod., a teda že dusenie bolo až následkom a nie príčinou manipulácie s kanylou“. Obžaloba pomerne vytrvalo ignoruje fakt, ktorý bol preukázaný mimo dôvodnú pochybnosť na hlavnom pojednávaní, že H. B. dňa 26.09.2015 zomieral. Tento preukázaný skutkový stav si osvojil aj prvostupňový súd, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že „vzhľadom na [H.] zdravotný stav a s poukazom na jeho dýchaciu aktivitu, ktorá podľa záznamov z prístroja Carat II bola v deň úmrtia v čase od 13:55 hod. do 14:05 hod.

sporadická, keď tento sa aktívne dotazoval nádychu sedemkrát a jeho aktivita bola slabá a v čase od 14:05 hod. do 15:04 hod. pacient nevykazoval žiadnu vlastnú dýchaciu aktivitu a bol ventilovaný riadenou ventiláciou, bol dôvodný predpoklad, že k jeho úmrtiu by došlo onedlho aj bez zásahu inej osoby“. Záverom obhajoba konštatovala, že obžalovaný A. B. mohol kedykoľvek pred výmenou tracheostomickej kanyly dňa 23.09.2015, kedy nebol H. pripojený k umelej pľúcnej ventilácii, „zaspať“ a neodsáť mu hlien a sliny (H. bolo pritom potrebné odsávať až 20 krát za deň). Následne by prišlo k akútnemu zaduseniu - bez alarmu, a bez záznamu v pamäti prístroja na umelú pľúcnu ventiláciu. Ako však preukázalo vykonané dokazovanie, vrátane znaleckého dokazovania, A. B. sa bezchybne a mimoriadne obetavo 24 rokov staral o svojho ťažko zdravotne postihnutého syna. Jeho zavraždenie by tak bolo v rozpore nielen s vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní, ale aj s jeho dlhodobou opaterou a obetou, ktorú preukazoval vo vzťahu k H.. Prokurátor KP v odôvodnení svojho odvolania cituje zavinenie vo forme nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b) Tr. zákona, avšak neuvádza žiaden argument (a žiaden nebol produkovaný ani na hlavnom pojednávaní), ktorý by čo aj len vzdialene potvrdzoval uzrokovanie A. B. so smrťou svojho syna H.. Práve naopak, všetky dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní potvrdili, že A. B. nikdy nemal snahu zbaviť sa zodpovednosti za starostlivosť o svojho ťažko zdravotne postihnutého syna. Z uvedených dôvodov obhajoba zotrvala na svojom návrhu, aby odvolací súd rozhodol v zmysle § 322 ods. 3 Tr. poriadku a sám rozsudkom vo veci, a to tak, že oslobodí obžalovaného A. B. spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku, keďže stíhaný skutok nie je ani nedbanlivostným trestným činom (v odôvodnení odvolania zo dňa 07.12.2016 sa nachádza písárska chyba, kedy je uvedený § 285 písm. c) Tr. poriadku).

Na základe včas podaného odvolania, oprávnenou osobou, postupoval krajský súd v intenciách § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

V prvom rade je potrebné uviesť, že v posudzovanom prípade pôvodne Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 16.05.2018, sp. zn. 5To/17/2017, na podklade odvolania krajského prokurátora a obžalovaného A. B. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Tk/2/2016 zo dňa 11.10.2016 podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. poriadku zrušil v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 2 Tr. poriadku obžalovaného A. B. uznal za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), d) a f) Tr. zákona, na skutkovom základe, že

- dňa 26. septembra 2015 v čase od 15.14 hod. do 15.27 hod. v byte na prízemí bytového domu na E. I. F. XXXX/XX J. C., svojho syna H. B., ktorý bol ležiacou a imobilnou osobou odkázanou na jeho pomoc a starostlivosť, nakoľko trpel spastickou kvadruplegickou detskou mozgovou obrnou, mikrocefáliou a hypoxicko- anoxemickým poškodením mozgu s akútnou respiračnou insuficienciou, v dôsledku čoho, aby sa nedusil, pre nedostatočnú vlastnú dýchaciu aktivitu, bol pripojený na podpornú umelú pľúcnu ventiláciu a zároveň si vyžadoval zabezpečovanie odsávania hlienov a slín, vediac o potrebe a rozsahu starostlivosti vyžadovanej jeho zdravotným stavom, aj napriek poučeniu, že ho nemôže odpojiť od umelej pľúcnej ventilácie a postupujúc podľa predchádzajúcich skúseností získaných pri jeho osobnej starostlivosti, potom čo zistil, že syn H. nedýcha sám a javil známky komatózneho stavu, prevracal očami atzv. modral v snahe pomôcť mu namiesto toho, aby ihneď zavolať odbornú zdravotnícku pomoc RZP, tohto odpojil od umelej pľúcnej ventilácie, ktorú mal H. prostredníctvom trubíc zapojenú v kanyle založenej do tracheostomického otvoru na prednej strane krku, a zobral ho na ruky, meniac pritom polohovanie jeho tela, z ľavej na pravú, a naopak, opätovne ho pripájal na umelú pľúcnu ventiláciu a pokúšal sa mu odsávať hlien a sliny, čo zopakoval dvakrát, v snahe mu takto uvoľniť dýchanie od hlienov a slín, a obnoviť tak uňho riadne dýchanie, čo sa mu však nepodarilo, v dôsledku čoho došlo k úmrtiu H. B. zadusením pri znemožnení riadneho dýchania nahromadeným hlienom v dýchacích cestách.

Krajský súd obžalovanému podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 37 písm. h) Tr. zákona, § 42 ods. 1 Tr. zákona, § 41 ods. 1 Tr. zákona v spojení s § 39 ods. 1 Tr. zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní osem mesiacov a dvadsaťdva dní. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona ho pre účely výkonu trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym

stupňom stráženia. Podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona súd obžalovanému uložil peňažný trest vo výmere 500,- eur. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil mu náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu dvoch rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona zároveň zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Poprad, sp. zn. OT/150/2016 z 27.10.2016, ktorým mu bol za prečin podľa § 289 ods. 1 Tr. zákona uložený peňažný trest v sume 500,- eur, náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov a trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu dvoch rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, stratili podklad.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obžalovaný prostredníctvom obhajcu dovolanie (doručené okresnému súdu 18.06.2019), kde za daného skutkového stavu považoval dovolateľ právny záver krajského súdu o jeho zavinení za nesprávny a dovolanie založil na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. poriadku, t.j. na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, keď zo správne ustáleného skutkového stavu krajský súd vyvodil zavinenie sťažovateľa vo forme vedomej neobstaranosti.

O predmetnom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27.11.2019 sp. zn. 4Tdo/45/2019 tak, že dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. poriadku odmietol.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu (sp. zn. 4Tdo/45/2019 z 27.11.2019) podal obžalovaný ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 13.04.2021, č.k. IV.ÚS/336/2020-64 tak, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.11.2019, sp. zn. 4Tdo/45/2019 bolo porušené základné právo obvineného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Súčasne Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/45/2019 z 27.11.2019 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Na podklade posledne označeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (IV.ÚS/336/2020-64 z 13.04.2021) Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 13.09.2022 sp. zn. 4Tdo/28/2022 podľa § 386 ods. 1 Tr. poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo 16.05.2018, sp. zn. 5To/17/2017, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. f) Tr. zákona v neprospech obvineného A. B.. Súčasne podľa § 386 ods. 2 Tr. poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16.05.2018, sp. zn. 5To/17/2017 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušované rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Napokon podľa § 388 ods. 1 Tr. poriadku prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z podstatného obsahu odôvodnenia označeného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13.09.2022 sp. zn. 4Tdo/28/2022, v ktorom bolo vyslovené porušenie zákona v ustanoveniach § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. f) Tr. zákona v neprospech obvineného A. B. krajský súd uvádza :

--- „Po zrušení predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátení veci ústavným súdom sa dovolací súd s ohľadom na právne názory vyslovené v predmetnom náleze ústavného súdu zameril: 1. na skúmanie otázky zavinenia obvineného na usmrtení poškodeného striktne podľa znenia skutkovej vety (bod 60, 65, 66 nálezu) a vysporiadanie sa s relevantnými dovolacími námietkami obvineného a 2. skúmanie okolností krajnej núdze v kontexte trestnej veci obvineného.

Vzhľadom na pokyn ústavného súdu vyjadrený v poslednej vete bodu 65 nálezu, najvyšší súd vo vzťahu k otázke zavinenia obvineného na usmrtení poškodeného konštatuje, že skutková veta v predmetnom prípade z pohľadu zavinenia obvineného sa javí ako rozporuplná. Ambivalentnosť skutkovej vety a skutočnosti v nej uvedené spôsobujú pochybnosti o zavinení obvineného A. B., ktoré spočívajú v nasledujúcich častiach skutkovej vety :

ad 1/ postupujúc podľa predchádzajúcich skúseností získaných pri jeho osobnej starostlivosti. potom, čo zistil, že syn H. nedýcha sám a javil známky komatózneho stavu, prevracal očami a tzv. modral...“, ďalej

ad 2/ v tom, že: „...v snahe pomôcť mu namiesto toho, aby ihneď zavolať odbornú zdravotnícku pomoc RZP...“ a

ad 3/ zobral ho na ruky, meniac pritom polohovanie jeho tela, z ľavej strany na pravú, a naopak, a opätovne ho pripájal na umelú pľúcnu ventiláciu a pokúšal sa mu sám odsávať hlien a sliny, čo zopakoval dvakrát, v snahe mu takto uvoľniť dýchanie od hlienov a slín, a obnoviť tak uňho riadne dýchanie, čo sa mu však nepodarilo...“.

Z prvej zväzknenej časti skutkovej vety (ad 1/) je zrejmé, že obvinený A. B. v minulosti získal skúsenosť, keď opakovane v obdobných situáciách (keď sa jeho syn začal dusiť, nedýchal a javil známky komatózneho stavu) aj za prítomnosti svojej manželky zvolil postup konania tak, ako je popísaný v tretej zväzknenej časti skutkovej vety (ad 3/) a na podklade takto zvoleného postupu došlo k navráteniu riadneho dýchania a k oživeniu poškodeného syna H..

Z druhej časti skutkovej vety (ad 2/) je zrejmé, že obvinený prejavil snahu pomôcť svojmu synovi, aby odvrátil nebezpečenstvo vzniknuté nahromadením hlienov v jeho dýchacích cestách.

Takto ustálené skutkové okolnosti popisujú jeho snahu, nepochybne v psychicky značne vypätej situácii v súboji s časom pomôcť poškodenému, a to aj na základe dobrej empirickej skúsenosti z minulosti, kedy obdobný svojpomocný zákrok viedol k resuscitácii syna H. (viď i výpoveď znalkyne C. K. F., ktorá potvrdila, že incident je krátky a keď je obvinený sám, je ťažko sa rozhodnúť vhodným spôsobom, „uprednostňuje priamu aktivitu pred inštrumentálnou“).

Súhrnne je teda na mieste otázka, či takýto popis konania obvineného v skutkovej vete poskytuje dostatočný základ na vyvodenie jeho neobanlivostného zavinenia, resp. či zásadne nespochybňuje jeho zavinenie na usmrtení poškodeného z vedomej neobanlivosti podľa § 16 písm. a) Tr. zákona.

Na druhej strane konajúce súdy skutkovo v podstate ustálili, že v čase, keď obvinený zistil, že „...syn H. nedýcha sám...“, napriek predchádzajúcemu poučeniu o nevyhnutnosti jeho pripojenia na umelú pľúcnu ventiláciu, syna od pľúcnej ventilácie odpojil, spoliehajúc sa, že u neho obnoví riadne dýchanie postupom, ako pri iných predchádzajúcich prípadoch jeho komatózneho stavu.

Pri nemennosti skutkových okolností najvyšší súd poukazuje na značnú rozporupnosť týchto skutkových zistení a ich význam pri vyhodnocovaní všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k subjektívnej stránke (k otázke zavinenia) konania obvineného.

Najvyšší súd vo vzťahu k prvej právnej otázke akcentuje bod 70 nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom bude ústavný súd konštatuje, že:

„Napokon možno tiež pripomenúť, že ak by najvyšší súd dospel k záveru svedčiacemu v prospech sťažovateľa a rozsudok krajského súdu zrušil, nebude možné v ďalšom konaní meniť skutkovú vetu na účel právnej kvalifikácie skutku ako trestného činu, keďže by to predstavovalo porušenie generálne formulovaného zákazu zmeny k horšiemu (§ 391 ods. 2 Tr. poriadku).

Pokiaľ sa jedná o druhú právnu otázku nastolenú ústavným súdom v jeho zrušujúcom náleze a to otázku, či obvinený s ohľadom na komatózny stav poškodeného („...prevracal očami a tzv. modral...“), nekonal v tzv. krajnej núdzi v zmysle § 24 ods. 1 Tr. zákona (bod 67, 68,69 nález), k tejto otázke dovolací súd ako súd, ktorý má riešiť otázky právne a nie skutkové (§ 371 ods. 1 písm. i/, veta za bodkočiarkou Tr. poriadku) dodáva, že otázka krajnej núdze (ale aj súvisiace právne otázky), nebola doteraz vôbec v základnom trestnom konaní riešená, teda či sú splnené všetky zákonné podmienky pre uplatnenie tohto inštitútu, a to predovšetkým otázka, či nebezpečenstvo pre život poškodeného vyplývajúce z jeho komatózneho stavu v dôsledku hromadenia hlienov v dýchacích cestách bolo možné odstrániť inak (bod 69 nález, ústavný súd uviedol napr. zavolaním lekárskej pomoci namiesto pokusu o resuscitáciu), alebo či konaním obvineného spôsobený následok nie je zjavne závažnejší ako ten, ktorý poškodenému hrozil (§ 24 ods. 2 Tr. zákona).

Aj z týchto dôvodov bolo potrebné rozsudok krajského súdu zrušiť tak, aby sa popri inom procesným stranám otvorila možnosť predložiť súdu svoju právnu argumentáciu aj k otázke možného naplnenia, resp. nenaplnenia zákonných znakov inštitútu krajnej núdze.“

Krajský súd riadiac sa príkazom (usmernením) vyššie prezentovaným v označenom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky z 13.09.2022 sp. zn. 4Tdo/28/2022 po predložení označenej trestnej veci nariadil termín verejného zasadnutia na deň 22.06.2023, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V rámci prebiehajúceho verejného zasadnutia obhajca obžalovaného A. B. najsamprv uviedol, že „my sme doposiaľ v rámci svojej argumentácie nenavrholi hodnotiť konanie obžalovaného tak, ako sa mu kladie za vinu v intenciách ust. § 24 Tr. zákona, teda či konal v krajnej núdzi, nakoľko od samotného začiatku dokazovania máme za to, že tento skutok nie je trestným činom, keďže v konaní obžalovaného absentuje zavinenie“.

Následne v rámci prednesu konečných návrhov obhajca obžalovaného predložil písomne odôvodnený návrh v dôvodoch ktorého uviedol, že konečný návrh prednáša pred opätovným rozhodnutím o odvolaní obžalovaného po tom, ako pôvodný rozsudok odvolacieho súdu bol na základe ich dovolania podaného v prospech obžalovaného zrušený a vrátený odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že sa odvolací súd nachádza v procesnej situácii predpokladanej § 391 ods. 2 Tr. poriadku, teda po zrušení rozsudku a vrátení veci dovolacím súdom na základe úspešného dovolania podaného v prospech obžalovaného (ktorému predchádzala ešte úspešná ústavná sťažnosť obžalovaného). To znamená, že skutkový stav v tejto veci je ustálený a nemožno ho meniť v neprospech obžalovaného. Pri rozhodovaní o odvolaniach obžalovaného a prokurátora je preto potrebné vychádzať zo skutkového stavu veci tak, ako bol tento popísaný v skutkovej vete pôvodného rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 16.05.2018, č.k. 5To/17/2017, pričom tento skutkový stav je potrebné nanovo právne posúdiť v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v jeho rozsudku, ktorý nadväzuje na právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v jeho náleze č. IV. ÚS 336/2020. Takto ustálený skutkový stav však obsahuje pochybnosti (čo potvrdil tak ústavný ako aj dovolací súd), ktoré nie je možné interpretovať inak, než aplikáciou zásady in dubio pro reo, teda v prospech obžalovaného. Vzhľadom na § 391 ods. 2 Tr. poriadku, teda na zásadu zákazu reformatio in peius po úspešnom dovolaní obžalovaného, nie je v tomto súdnom konaní možné tieto pochybnosti odstraňovať dokazovaním v neprospech obžalovaného. Zároveň akákoľvek snaha o ich odstraňovanie dokazovaním v prospech obžalovaného by bola zjavne neúčelná, pretože by nemohla viesť k inému výsledku, než ku ktorému je možné dospieť už teraz na základe zásady in dubio pro reo (teda k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby). Je pritom nepochybné, že po takmer ôsmich rokoch trvania trestného konania v tejto veci už naozaj nie je žiadny priestor na jeho ďalšie naťahovanie. Obžalovaný má nárok na to, aby táto vec bola konečne definitívne právoplatne skončená a aby tak konečne bola nastolená právna istota. Z takto ustáleného skutkového stavu je zrejmé, že obžalovaný postupoval v najlepšej viere, na základe predchádzajúcich skúseností so svojpomocným resuscitovaním poškodeného (ktorým mu viackrát zachránil život) a v snahe pomôcť poškodenému obnoviť jeho dýchanie, robil úkony, z ktorých je zrejmé a nepochybné, že nimi chcel poškodeného oživiť tak, ako sa mu to už v minulosti viackrát podarilo. Jediné, čo sa obžalovanému vyčíta, je to, že poškodeného v rámci tejto resuscitácie na nevyhnutný čas odpojil od umelej pľúcnej ventilácie (čo však bolo nevyhnutnou podmienkou zahájenia resuscitácie a stalo sa to viackrát v minulosti) a že namiesto svojpomocnej resuscitácie nezavolať obžalovaný rýchlu zdravotnícku pomoc. Tieto okolnosti však vylučujú zavinenie na strane obžalovaného, čo aj z nevedomej nedbanlivosti, pretože obžalovaný realizujúci postup, ktorý už viackrát úspešne realizoval v minulosti, nevedel a ani nemal dôvod vedieť a predpokladať, že tentokrát daný postup úspešný nebude. Privolanie rýchlej zdravotníckej pomoci je postup, ktorý umožňuje zbaviť sa zodpovednosti za poskytnutie včasnej a život zachraňujúcej prvej pomoci v prípade laika, ktorý si na jej poskytnutie buď netrúfa alebo nemá na to potrebné zručnosti. Obžalovaný však tieto zručnosti mal, pričom ich nadobudol práve pri svojej dlhoročnej príkladnej osobnej starostlivosti o svojho ťažko chorého syna. Preto nemožno obžalovanému zazlievať a dávať mu na ťarchu to, že uprednostnil priamu aktívnu resuscitáciu, s ktorou mal skúsenosti, pred privolaním a následným čakaním na záchranárov, naviac v situácii, v ktorej nepochybne išlo o boj s časom a záležalo doslova na každej sekunde. Paradoxne, ak by obžalovaný namiesto poskytnutia aktívnej prvej pomoci poškodenému iba zavolať rýchlu zdravotnícku pomoc a inak by neurobil nič viac, vysoko pravdepodobne by nikdy nestál pred súdom za úmyselnú vraždu svojho syna, ktorú až súd prekvalifikoval na usmrtenie z nedbanlivosti. Nemožno tu teda hovoriť ani len o nedbanlivostnom

zavinení, či už vedomom alebo nevedomom. V súlade so záväznými právnymi názormi vyslovenými ústavným i dovolacím súdom je potrebné posúdiť konanie obžalovaného aj v kontexte krajnej núdze. V tomto prípade ide taktiež o otázku právneho posúdenia ustáleného skutkového stavu. Na posúdenie konania obžalovaného ako konania v krajnej núdzi je potrebné preukázať na 3 okolnosti: že obžalovaný svojím konaním odvracal nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému Trestným zákonom; že spôsobený následok nie je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil; a že nebezpečenstvo za daných okolností nebolo možné odvrátiť inak. Prvé dve podmienky sú preukázané bez akýchkoľvek pochybností. Obžalovaný svojím konaním odvracal priamo hroziace nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného. Následok jeho konania nebol závažnejší ako ten, ktorý hrozil, pretože bol rovnaký - obžalovanému sa žiaľ nepodarilo odvrátiť nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného, ktorý nakoniec zomrel (pričom by bol zomrel rovnako v prípade, ak by obžalovaný za danej situácie neurobil na jeho záchranu vôbec nič). Možnosť odvrátiť nebezpečenstvo inak (subsidiaritu krajnej núdze) je potrebné posudzovať v tom zmysle, či za daných okolností bolo možné nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného odvrátiť spôsobom, pri ktorom by riziko jeho úmrtia buď neexistovalo, alebo by aspoň bolo podstatne nižšie, než v prípade postupu zvoleného obžalovaným. Do úvahy pritom treba brať len tie možnosti obžalovaného, ktorými bolo možné toto nebezpečenstvo odvrátiť včas. V kritickej situácii bol obžalovaný na celú vec sám, pričom k dispozícii mal dve možnosti: 1. robiť to, čo robil (a čo už úspešne realizoval viackrát predtým) a poskytnúť poškodenému efektívnu a aktívnu prvú pomoc okamžite; alebo 2. privolať rýchlu zdravotnícku pomoc, ktorá by ale k poškodenému dorazila až s určitým časovým odstupom. Nie je pritom možné s istotou, resp. bez rozumných pochybností konštatovať, že privolanie rýchlej zdravotníckej pomoci by za daných okolností poškodenému s určitosťou zachránilo život. Je naopak celkom dobre možné, že najmä s ohľadom na časový odstup do príchodu záchranárov by sa im už život poškodeného zachrániť nepodarilo. Obžalovaný sa privolaním rýchlej zdravotníckej pomoci mohol zbaviť zodpovednosti za odvracanie nebezpečenstva smrti poškodeného. Avšak práve preto, že obžalovaný s tým už mal pomerne bohaté a úspešné skúsenosti, rozhodol sa (v extrémne krátkom čase, ktorý mal na rozhodovanie k dispozícii) uprednostniť aktívnu prvú pomoc pred zavolaním záchranárov. Takýto postup mu nie je možné klásť za vinu. Obžalovaný išiel do rizika, ale ak by takto nepostupoval, vystavil by sa riziku stíhania za trestný čin neposkytnutia pomoci (práve preto, že mal s tým skúsenosti). Preto je aj pri vyhodnocovaní splnenia podmienky subsidiarity krajnej núdze potrebné aplikovať zásadu in dubio pro reo. Z týchto dôvodov navrhujeme súdu, aby obžalovaného A. B. v celom rozsahu oslobodil spod obžaloby podľa § 322 ods. 3 v spojení s § 285 písm. b) Tr. poriadku, pretože skutok, pre ktorý bol obžalovaný, nie je trestným činom.

Intervenujúca krajská prokurátorka o podaných odvolaniach proti rozsudku okresného súdu navrhla krajskému súdu, aby rozhodol v súlade s rozhodnutím NS SR z 13.09.2022 sp. zn. 4Tdo/28/2022, ktorým bolo dovolaniu obžalovaného vyhovie.

Obžalovaný sa v celom rozsahu pripojil k prednesu svojho obhajcu a požiadal, aby bol spod obžaloby oslobodený a súčasne navrhol krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní prokurátora tak, ako to na dnešnom verejnom zasadnutí intervenujúca prokurátorka správne navrhla.

V kontexte prednesenej argumentácie strán v konaní krajský súd riadiac sa právnymi úvahami a usmerneniami plynúcimi nielen z uznesenia NS SR zo 13.09.2022 sp. zn. 4Tdo/28/2022, ale aj nálezom ÚS SR z 13.04.2021, č. k. IV.ÚS/336/2020-64 má za to, že rozhodujúcim v danom prípade teda bolo z vykonaných dôkazov ustáliť, čo bolo bezprostrednou príčinou smrti H., a či ustálená príčina vznikla ako následok konania obžalovaného, s akým úmyslom obžalovaný konal a za akých okolností.

Podľa záverov znaleckého dokazovania L. B. R. a L. D. P. znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, ktorý vykonali súdnu pitvu, malo byť bezprostrednou príčinou smrti H. zadusenie pri znemožnení dýchania po odpojení od dýchacieho a odsávacieho prístroja druhou osobou s následným upchaním dýchacích ciest pri nahromadení hlienu v priedušnici, prieduškách a hrtane, v dôsledku čoho došlo k zamedzeniu prístupu vzduchu do pľúc a tým k znemožneniu výmeny krvných plynov, čiže kyslíka a oxidu uhličitého v cievnom riečisku pľúc, čím došlo k duseniu a k následnému zaduseniu, čo viedlo k smrti H..

Podstatným pre menovaných znalcov, ktorí vychádzali z obsahu v tom čase vykonaného dokazovania (ku dňu 28.12.2015), v danom prípade pre ustálenie príčiny udusenía H. bola teda skutočnosť tak, ako je to uvedené na č.l. 28, že druhá osoba (rozdielna od nebohého) mu vytiahla z krku kanylu - dýchaciu

trubicu, čím ho odpojila od dýchacieho a odsávacieho prístroja, (mala aj vypnúť prístroje z elektrickej siete), z toho dôvodu sa začal H. dusiť, kedy sa v dýchacích cestách, hrtane, priedušnici a v prieduškách nebohému nahromadil hlien, ktorý proces dusenia a následného zadusenía zrýchlil. Znalci v tom čase, okrem iného vychádzali aj zo skutočnosti, že súčasťou pomocnej pľúcnej ventilácie, na ktorú bol H. napojený, bolo aj automatické odsávanie nahromadených sekrétov.

Uvedené zistenie znalcov vlastne vytvorilo záver, že príčiny nedostatku prísunu okysličeného vzduchu do pľúc (pre výmenu krvných plynov), ktoré mali za následok dusenie a nasledujúce udusenie H. – boli minimálne dve (síce navzájom na seba nadväzujúce) – a to odpojenie H. od dýchacieho a odsávacieho prístroja (vytiahnutím kanyly z tracheostomického otvoru) za súčasného upchania dýchacích ciest nahromadeným hlienom. Záver znalcov bol následným dokazovaním zásadným spôsobom spochybnený v prvom rade odborným vyjadrením (posudkom) M. C. H. na čl. 653-686 a na čl. 1690 - 1720 a jeho podrobnou výpoveďou k tomuto vyjadreniu na hlavnom pojednávaní zo dňa 16.06.2016, zabezpečujúceho medicínsky a technických servis pre pomocnú pľúcnu ventiláciu, ktorú používal H..

Z obsahu označeného odborného vyjadrenia totiž vyplýva, že po prevzatí Dominika obžalovaným z nemocnice do domácej opatery od členov RZP dňa 26.09.2015 v čase od 11:55 hod. (záznam na čl. 1219-1220) bol H. nepretržite, až na malé prestávky medzi 30 sek. až do 2 min., spojené so starostlivosťou oňho, napojený na umelú pľúcnu ventiláciu nepretržite, až do prvého a zároveň najdlhšieho odpojenia v trvaní 7 min., v čase od 15:04 do 15:11,(+ 10 min.), čl. 667 – 668 na listoch D7-D8, kedy obžalovaný mal vizuálne zistiť, že H. je v tzv. komatóznom stave, modral, prevracal oči.

Následne bol H. obžalovaným odpájaný a pripájaný v čase od 15:11 hod. do 15:13 hod. pripojený, odpojený do 15:15 a pripojený do 15:17, kedy mal byť definitívne od pľúcnej ventilácie odpojený, o čom svedčí záznam na listoch C 1-2 na čl. 659-660, no v tom čase podľa obžalovaného už nemal javiť známky života.

Rovnako, pokiaľ H. až do posledného odpojenia v čase 15:17 hod. bol napojený na pľúcnu ventiláciu, tým je vylúčené, aby mu obžalovaný ešte pred tým vytiahol z krku tracheostomickú kanylu. Napokon z listu čl. 673 na F1 je zrejmé, že dňa 26.09.2015 bola pľúcna ventilácia v čase rozhodnom od 11:42.20 (+10min.), kedy bola po prevoze H. do bytu pripojená na sieť až do 15: 35.38(+ 10 min.) nepretržite zapnutá, až na jeden prípad v čase od 12:40:47 (+ 10 min.) do 12:40:57(+10 min.) na 10 sek. To tiež vylučuje, aby došlo k vypnutiu pľúcneho ventilátora z elektrickej siete, resp. jeho vypnutiu tlačidlom ON/OFF.

Spracovateľ odborného vyjadrenia tiež na hlavnom pojednávaní podrobne vysvetlil, ako domáca pľúcna ventilácia pracuje a v tejto súvislosti uviedol, že pomocné odsávanie hlienov a slín sa v skutočnosti nespúšťalo automaticky pri ich nahromadení hlienov v rámci používania pľúcnej ventilácie, ale vždy to musela vykonať fyzicky ošetrojúca osoba. Buď do ventilačnej trubice vsunula odsávaciu sondu - katéter a aj počas ventilácie, zapnutím odsávacieho prístroja, cez dýchaciu kanylu (umiestnenú v tracheostomickom otvore) hlien po odsávala, alebo priamo vsunutím odsávacej sondy do dýchacej kanyly, po predchádzajúcom odpojení ventilačnej trubice.

Znalec L. D. P., reprezentujúci označený posudok, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 17.06.2016 vysvetlil, že na základe prvotnej prehliadky miesta činu a skutočností z nej plynúcich, (vytiahnutá dýchacia kanyla z krku H., čiže odpojený dýchací a odsávací prístroj, ktorý mal byť odpojený z elektrickej siete, a tiež až neskôr sa dozvedeli, že H. prístroj nezabezpečuje automatické odsávanie), spolu s kolegom dospeli pôvodne k záveru, že príčinou smrti H. došlo ku kombinácii týchto dvoch skutočností. No po oboznámení sa s hore uvedenými skutočnosťami zotrval na tom, že pri pitve našli nahromadenie hlienu v hrtane, priedušnici a prieduškách, čiže zistili upchatie dýchacích ciest, čo v konečnom dôsledku ako na konštatovanú príčinu smrti udusením nemalo vplyv.

Znalec v rámci následného dokazovania však nedal jednoznačnú odpoveď, či po prvom odpojení v čase 15:04 hod. (+ 10 min.), mohlo dôjsť k vytvoreniu hlienov, ktoré sa nahromadili v dýchacích cestách, čo bolo príčinou udusenía H., alebo sa tieto hlien začali vytvárať už skôr, pred jeho odpojením.

Odvolací súd však na podklade zistených skutočností konštatuje, že s prihliadnutím na množstvo hlienu a jeho konzistenciu (väčšie množstvo sivoružového hlienu ľahko spenenej sivoružovej tekutiny, svedčí

aj o vdýchnutí krvných zrazenín), aké pri pitve na č.l. 361 (str. 22) znalci zistili, ale hlavne na rozsah zanesenia hlienu v celých dýchacích cestách (hrtan, priedušnica a priedušky) nielen v ľavej, ale aj v pravej strane pľúc, nie je možné bez rozumných pochybností ustátiť, že za tak krátky čas (sedem minút) by bolo možné vytvorenie zisteného množstva hlienu v dýchacích cestách a ich upchanie v takom rozsahu, bez toho, aby sa tieto sekréty nezačali vytvárať ešte pred prvým odpojením H. od pľúcnej ventilácie v čase 15:04 (+ 10 min.).

Z pohľadu uvedených zistení je potom možné uzavrieť, že bezprostrednou príčinou udusenía H. bolo napokon upchanie jeho dýchacích ciest nahromadených množstvom hlienov a slín a nie „hlavne“ odpojením od pomocnej pľúcnej ventilácie a zamedzením prísunu vzduchu, keďže táto skutočnosť pre zásadné pochybnosti o jej rozhodujúcom vplyve pre udusenie H. nemohla byť obžalovanému pričítaná.

Následne potom úlohou krajského súdu bolo ustátiť, z akých príčin (dôvodov) a za akých okolností bol H. odpojený od pomocnej pľúcnej ventilácie, ktoré majú v konečnom dôsledku rozhodujúci vplyv pre ustálenie miery zavinenia obžalovaného ako aj na správne právne posúdenie jeho konania.

Obžalovaný A. B. potvrdil, že H. od prístrojov odpojil, no v rámci svojej konečnej obrany popieral úmysel urobiť tak preto, aby chcel vedome ukončiť život syna (ako to tvrdí krajský prokurátor) alebo preto, že ho od umelej ventilácie odpojil, lebo bol presvedčený o tom, že len on sa vie o H. postarať najlepšie, lebo tak, ako pred tým, aj teraz by to zvládol - dýchať sám bez pomocného zariadenia (ako to uzavrel konajúci súd).

Obžalovaný však trval na tom, že ho odpojil v snahe obnoviť (uvoľniť) uňho dýchanie, lebo zistil, že sa v tom čase dusil, bol v tzv. komatóznom stave, modral.

Je zrejmé, že obžalovaný sa k veci vyjadril päťkrát (aj v procesnom postavení podozrivého), pričom jeho výpovede z prípravného konania v porovnaní s výpoveďou na hlavnom pojednávaní (ako podozrivý vypovedal v podstatných skutočnostiach podobne) obsahujú zásadné rozpory.

Z tohto dôvodu bolo povinnosťou súdu obsah výpovedí obžalovaného z hľadiska ustálenia skutkových okolností a následne aj skutkového deja posudzovať komplexne z pohľadu všetkých dôkazov produkovaných v rámci dokazovania tak, aby tieto potom posúdiac ich jednotlivo, ale aj v ich súhrne mohli tvoriť v logických súvislostiach navzájom sa dopĺňajúcu reťaz dôkazov a z nich plynúcich skutočností nevyvolávajúcích pochybnosti o náležitom zistení skutkového stavu pre spravodlivé rozhodnutie o miere zavinenia obžalovaného na spôsobenom následku.

V tejto súvislosti preto krajský súd konštatuje, že nie je predsa možné prihliadať na tú časť výpovede obžalovaného z prípravného konania (v reakcii na odvolacie námietky prokurátora, ale aj na úvahy konajúceho súdu pri hodnotení rozdielných výpovedí obžalovaného), ktorá vyslovene odporuje iným dokázaným faktom, ako napríklad na vyjadrenie obžalovaného, že mal H. nie len odpojiť, pre účely správneho nastavenie kanyly, ale ho aj následne ponechať bez opätovného zapojenia na pľúcnu ventiláciu, s odôvodnením, že nastavenie hodnôt bolo pre neho prisilné, z presvedčenia, že pre H. to takto bude lepšie a pohodlnejšie.

Túto výpoveď, ako bude bližšie rozvedené, potom v celom rozsahu spochybňujú zistenia vyplývajúce napr. zo záznamu internej pamäte pomocného pľúcneho ventilátora.

Z pohľadu uvedeného sa potom odvolací súd opieral o výpoveď obžalovaného na hlavnom pojednávaní, kde nepopieral, že potom čo syna priviezla RZP a poučila ho o tom, že H. nesmie odpájať od pomocnej pľúcnej ventilácie a nemá mu odstraňovať nazogastrickú sondu, tak aj napriek tomu po ich odchode urobil, ale len výlučne pre zlepšenie jeho pohodlia. Za tým účelom mu mal, keďže bol po operačnom zákroku aj ošetriť miesto okolo kanyly - dýchacej trubice - tracheostomický otvor, lepšie spoľohovať jej uloženú v otvore a zafixovať ju okolo krku doma používanými prostriedkami, pričom išlo o krátku chvíľu a podľa neho išlo už o bežné úkony, ktoré robil nespočetne krát predtým. Vždy to však robil pri odpojení ventilačných trubíc od kanyly a potom syna opätovne napojil na pomocnú pľúcnu ventiláciu, pričom mu ponechal aj nazogastrickú sondu.

Uvedené presvedčenie obžalovaného, že konal správne zodpovedá aj obsahu výpovede L. A. D. na hlavnom pojednávaní dňa 15.06.2016, ktorý vykonal operačný zákrok pre opätovné zavedenie a umiestnenie novej kanyly do tracheostomického otvoru. Potvrdil, že v prípade takých pacientov ako bol H., pri takom postihnutí a deformácii tela (hrudníka), bolo potrebné neustále kontrolovať správne umiestnenie kanyly, či náhodou netlačí (neopiera sa) na priedušnicu, hlavne potom, ako bol pacient polohovaný, resp. bolo s ním hýbané. Prevoz H. z nemocnice do domácej opatery, jeho prenášanie z postele RZP na posteľ, bolo určite takým zásahom, ktorý mohol dať rozumný dôvod na ošetrovanie priestoru okolo kanyly a fyzickej kontroly jej polohy a funkčnosti. Potvrdil, že obaja manželia, boli v tejto činnosti maximálne zruční.

Následne obžalovaný podľa svojho vyjadrenia v aktívnej starostlivosti o H. pokračoval, niekoľkokrát ho skontroloval, polohoval, odsával ho, práve tieto aktivity potom zodpovedajú výpovedi M. H. popisujúceho záznam na v pľúcnej ventilácii na čl. 1690 - 1701, pri výraznejších zmenách v tlaku, prietoku objemu ventilovaného vzduchu, a to v čase od 11:56 (+ 10 min.) do 13:39 (+ 10 min), kedy bola zaznamenaná posledná výraznejšia aktivita na H.. Nato nadväzuje pravidelná dýchacia aktivita H. na čl. 1701 - 1712, kedy sám sa pokúša nadýchnuť a prístroj ho len tzv. dodýchava až do 13:50 (+ 10 min), potom začína jeho aktivita slabnúť až do 14:05 (+ 10 min), kedy mal posledný vlastný nádych, v tom čase nebola zistená aktivita na pacientovi - výrazné zmeny v tlaku, prietoku či objeme, a následne od 14:05 (+ 10 min) H. dýcha už bez vlastnej aktivity, plne zaňho dýcha pľúcna ventilácia až do 15:04 (+ 10 min), kedy bol ako to už bolo ustálené, prvýkrát vypnutý obžalovaným.

M. H. tiež vysvetlil, že obžalovaný v rámci starostlivosti o H., pokiaľ bol napojený na pľúcny ventilátor, nemohol rozlíšiť, kedy H. vykazuje vlastnú dýchaciu aktivitu a kedy zaňho plne dýcha ventilácia, čo vo svojej výpovedi potvrdila aj L. B. L..

V tom čase 15:04 (+ 10 min) ako obžalovaný uviedol, zbadal, že H. modrie, prevracia oči, z čoho usúdil a vnímal to tak, že sa síce dusí, no bol ešte na živu, no dostával sa do komatózneho stavu. Preto sa v tom šoku, či snahe mu čo najskôr pomôcť, rozhodol konať sám, nevolal RZP, najsamprv mu v rýchllosti sa snažil odstrániť nazogastrickú sondu, ktorá bola prilepená na ľavej časti tváre, ihneď na to odpojil kanylu od ventilácie a snažil sa H. polohovať a odsávať, lebo mal podozrenie, že sa dusí hlienmi, bral ho na ruky, mysliac si, že mu tak uvoľní dýchanie, keď to nezaberalo, pokúšal sa ho opätovne pripojiť na ventilačný systém, to zapakoval ešte raz, a keď už mal pocit, že H. už nedýcha a zomrel, tak na ex vypil všetko množstvo alkoholu, čo mal vtedy po ruke, následne si už na všetko presne nespomína, ale vie, že H. vybral kanylu z krku, bral ho na ruky (do náručia) v snahe sa s ním ešte rozlúčiť.

Z dôkazov uvedených je potom možné uzavrieť, že obžalovaný A. B. bez toho, aby mohol vedieť, že H. už sám minimálne hodinu nedýcha, ale dýcha zaňho pľúcna ventilácia, bez toho, aby v uvedenom čase do nastavenia ventilácie, či polohy kanyly zasahoval, tiež bez zásahu voči polohe H., v čase kedy zistil, že H. je v kritickom stave a dôvodne si mohol myslieť, že sa dusí, lebo dýchacie cesty, ako už bolo skôr ustálené, boli v tom čase zjavne skoro upchaté nahromadeným hlienom, tak za takýchto okolností a z dôvodu v snahe pomôcť H. obnoviť mu dýchanie ho odpojil od pľúcnej ventilácie.

Za takéhoto stavu bolo namieste posúdiť následne konanie obžalovaného z trestnoprávneho hľadiska.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v čase medzi 13:39 hod. (+ 10 min) až 15:04 hod. s neb. H. nebolo manipulované, z čoho možno usudzovať, že obžalovaný tento čas nesledoval zdravotný stav H..

Ak bolo teda ustálené, že bezprostrednou príčinou smrti H. bolo udusenie nahromadenými hlienmi, tak z vyjadrenia znalcov L. D. P., a to aj po jeho dopĺňujúcej výpovedi na verejnom zasadnutí pred krajským súdom, ale aj L. L. K. (spracovateľa znaleckého posudku č. 6/2016 k zdravotnému stavu H. po jeho odovzdaní do domácej starostlivosti) nebolo možné jednoznačne a bez pochybností ustáliť, že práve konanie obžalovaného, popísaný spôsob starostlivosti o H. v čase rozhodnom, bolo príčinou tvorby hlienov alebo išlo o bežný jav spojený s jeho nepretržitou podporou pľúcnou ventiláciou v čase, kedy už sám nevykazoval aktivitu, a už vôbec, či ako následok jeho odpojenia z pľúcnej ventilácie. Súčasne v tomto čase, ako už bolo uvedené, obžalovaný nemohol vedieť, že za H. už dýcha pľúcna ventilácia.

Rovnako však obžalovaný vedel (mohol vedieť), že vždy po nejakom čase môže dôjsť k zahlieneniu, preto mal sledovať stav hlienov a v prípade potreby ich priebežne odsávať, tak ako tomu bolo do

poslednej evidovanej aktivity s H. 13:39 hod. (+ 10 min), po ktorej zjavne vykazoval samostatnú aktivitu pri nadýchnutí.

V nadväznosti na to, tiež nebolo dokázané, aby obžalovaný v tom čase, kedy sa mal nevenovať H., vedome ignoroval (opakovane ho vypínal) alarm pľúcnej ventilácie, ktorý by signalizoval problém s tlakom, či objemom plynnej zmesi dodávanej H., keďže posledné potvrdenie alarmu je z 13:25 hod. (+ 10 min), kedy bol hlásený malý objem vzduchu prijímaného H. a až po ňom nasledujúci alarm zodpovedá času 15:04 (+ 10 min) hod., kedy mal byť prvýkrát na dlhšie vypnutý, kedy aj signalizoval nízky tlak na č.l. 670 list E1.

Napokon bez rozumných pochybností ani nebolo dokázané, aby bol zapnutý pulzný oxymeter, ktorý by meral saturáciu (okysličenie) vzduchu užívaného H..

Členovia RZP L. A. K. a N. B. H. na hlavnom pojednávaní dňa 08.08.2016 totiž uviedli, že po odovzdaní H. do otcovej opatery dňa 26.09.2015 v čase okolo 11:55 hod., v byte všetky prístroje, vrátane pulzného oxymetra Nellcor N – 560 (meria hodnotu okysličenia krvi) a kyslíkového koncentrátora Respironics, EverFlo OP (vyrába kyslík), riadne zapojili a overili ich funkčnosť.

Toto ich tvrdenie spochybňuje skutočnosť, že zo záznamu z pamäte pulzného oxymetra Nellcor N – 560 na č.l. 690-727 je zrejmé, že posledné kompletne aktívne meranie aktivity pacienta – hodnoty okysličenia krvi (SpO2), srdcovej frekvencie v úderoch za minútu (BPM) a aktuálnej pulznej frekvencie (PA) na č.l. 711, teda aktuálneho okysličenia krvi, pre potreby pridania kyslíka do vdychovaného vzduchu vháňaného prostredníctvom ventilácie - bolo zaznamenané dňa 26.09.2015 o 11:20:16, pričom úplne posledné neúplné merania na č.l. 715 len okysličenia krvi (SpO2) a to v hodnote 83% boli zaznamenané v čase o 11:25:44, napokon z č.l. 724 je zrejmé, že od 11:44:32 sa s najväčšou pravdepodobnosťou zariadenie nepoužívalo. Toto zariadenie zaznamenávalo aktivitu za posledných 24 hod., pričom staré údaje automaticky nahrádzali údaje aktuálne.

Z uvedeného potom vyplýva odôvodnená pochybnosť, že od zapnutia pľúcnej ventilácie menovanými záchranármi v byte B. v čase 11:42:20 (+10 min) na č.l. 673, táto síce zabezpečovala požadovaný objem dýchacej zmesi pre H., no je neoveriteľné, či táto zmes bola aj riadne okysličená na požadovanú hodnotu minimálne 90% (čo považoval L. D. za hraničné), inak povedané, či skutočne bol zapojený aj kyslíkový koncentrátor, ktorý mal byť napojený na pľúcnu ventiláciu a vzduch vháňaný do pľúc H. mal byť na požadovanú úroveň aj okysličený (saturovaný). Túto pochybnosť potom len potvrdzuje skutočnosť, že meranie saturácie bolo vypnuté aj v zázname parametrov pľúcnej ventilácie pre účely aktivovania alarmu na č.l. 657 (s označením Max. – Min. Oxygen OFF).

Z uvedeného vyplýva, že v čase rozhodnom nebolo aktivované žiadne zariadenie, ktoré by kontrolovalo kvalitu okysličenia (saturácie) vzduchu užívaného H., ktoré by tiež svojou signalizáciou (alarmom) mohlo obžalovaného upozorniť na zhoršujúce sa dýchanie Dominika.

Súčasne podľa krajského súdu, pri dočasnej absencii starostlivosti obžalovaného o H. je potrebné prihliadať jednak na skutočnosť, že obžalovaný sa sám staral nielen o syna H., ale aj o mal. syna N. od 09.09.2015 z dôvodu, že manželka bola hospitalizovaná na psychiatrii, ako aj na ovplyvnenie alkoholom, čo odvolací súd vyhodnotil ako dôvody, pre ktoré obžalovaný nevenoval dostatočnú pozornosť nevyhnutnej starostlivosti o H..

V takomto stave únavy a ľahkého opojenia alkoholom, čo bolo zhodne ustálené oboma znalcami (L. L. K. a H. L. A. C. K., C.), obžalovaný podcenil vzniknutú situáciu, keď zistil, že syn H. má závažné problémy s dýchaním, a nesprávne na ňu reagoval, pretože nezavolať, tak ako to urobili aj v predchádzajúcich prípadoch s manželkou, či sám tri dni pred tým (keď bolo potrebné vymeniť kanylu), odbornú zdravotnícku pomoc, ale riešil vzniknutú situáciu sám, aj keď s tým najlepším úmyslom zachrániť syna H..

Takto ustálené skutočnosti potom dávali dostatočný podklad pre posúdenie miery zavinenia v konaní obžalovaného spôsobiť ustálený následok.

Zavinenie, ako obligatórny znak subjektívnej stránky trestného činu, je vnútorný psychický vzťah páchatel'a k podstatným náležitostiam trestného činu. Vybudované je na vedomostnej (intelektuálnej) a vôľovej zložke. Vedomostná zložka spočíva v páchatel'ovom vnímaní predmetov a javov jeho zmyslovými orgánmi a v jeho predstavách o týchto predmetoch a javoch. Vôľová zložka zahŕňa chcenie alebo uzrozenie, t. j. rozhodnutie konať určitým spôsobom so znalosťou podstaty veci. Podľa toho, či sú dané vedomostná a vôľová zložka, rozlišujeme zavinenie úmyselné a zavinenie z nedbanlivosti.

Úmyselné zavinenie je upravené v ust. § 15 Tr. zákona. Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' a) chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom – priamy úmysel, alebo b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobi, bol s tým uzrozený – nepriamy úmysel.

Zavinenie z nedbanlivosti je upravené v ust. § 16 Tr. zákona. Podľa tohto ustanovenia trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí – vedomá nedbanlivosť, alebo b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol – nevedomá nedbanlivosť.

Nájsť jasnú hranicu medzi zavinením v podobe nepriameho úmyslu a vedomou nedbanlivosťou nie je vždy jednoduchou záležitosťou. Nepriamy úmysel sa totiž s vedomou nedbanlivosťou zhoduje vo vedomostnej zložke, ale oproti nepriameho úmyslu u vedomej nedbanlivosti chýba vôľová zložka vyjadrená uzrozením. Pokiaľ teda páchatel' koná v nepriamom úmysle, uzrozenie vyjadruje jeho aktívny vôľový vzťah k spôsobeniu následku, ktorý je relevantný pre trestné právo. Spôsobenie takého následku ale nie je jeho priamym cieľom ani jeho nevyhnutným prostriedkom, pretože páchatel' svojím zámerom sleduje cieľ iný, ktorý môže byť z hľadiska trestného práva cieľom relevantným, ale i nezávadným. Pritom je však vždy uzrozený s tým, že realizácia tohto cieľa predpokladá spôsobenie následku významného pre trestné právo. Na takéto uzrozenie sa potom usudzuje z toho, že páchatel' nepočítal so žiadnou konkrétnou okolnosťou, ktorá by mohla zabrániť následku, ktorý si páchatel' predstavoval ako možný.

Naopak vedomá nedbanlivosť je vybudovaná na vedomí možnosti vzniku následku, čo je schopnosť páchatel'a rozpoznať a zhodnotiť okolnosti, ktoré vytvárajú možné nebezpečenstvo pre záujem chránený Trestným zákonom. Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vie, že môže spôsobiť následok trestného činu, ale bez primeraných dôvodov sa spolieha, že taký následok nespôsobí. Nechce ho spôsobiť, ani s ním nie je uzrozený. Spolieha sa na to, že ho nespôsobí, pričom nejde o spoliehanie na náhodu. Ak totiž páchatel' rozhodujúce skutočnosti nechce a nie je s nimi ani uzrozený, nemožno hovoriť o jeho vôli spáchať trestný čin.

Pri posudzovaní hraníc vedomej nedbanlivosti na strane jednej a nepriameho úmyslu na strane druhej je teda potrebné hodnotiť, či dôvody, pre ktoré páchatel' spolieha, že následok nespôsobí, majú charakter dostatočných dôvodov.

Vzhľadom na uvedené právne úvahy a hore ustálené skutkové okolnosti vedú odvolací súd k záveru, že obžalovaný mal mať vedomosť, po dlhoročných skúsenostiach, najmä z posledného obdobia, kedy už musel H. používať na dýchanie podpornú pľúcnu ventiláciu, že ak nebude aktívne sledovať kvalitu dýchania H., môže dôjsť v jeho dýchacích cestách k nahromadeniu hlienov, čo by malo za následok ich upchanie a jeho dusenie a rovnako mal vedomosť, že ak sa tak stane a bude ho odpájať od ventilácie a sám sa pokúšať obnoviť mu riadne dýchanie, bez odbornej pomoci, môže nastať stav, ktorý zásadne ohrozí životné funkcie nebohého, pričom bez primeraných dôvodov (aj napriek predchádzajúcim skúsenostiam) sa spoliehal, že takýto stav nenastane, resp. ak nastane, že dokáže mu pomôcť obnoviť dýchanie sám.

V tomto konaní obžalovaného z hľadiska miery zavinenia je obsiahnutá vedomosť, že pokiaľ tak bude konať, mohol by nastať predpokladaný následok, no súčasne zjavne absentuje vôľa tento následok dosiahnuť, ale práve naopak, koná s úmyslom tento následok odvrátiť, čím je vymedzený rozdiel medzi úmyselným a nedbanlivostným zavinením, lebo pri zavinení z nedbanlivosti zložka vôle vo vzťahu k následku chýba.

Tento záver podporujú aj ďalšie dôkazy. Z výsluchov svedkov už bývalej manželky B. H., ich najbližších rodinných príslušníkov vyplynulo, že obžalovaný bol presvedčený, že syn musí žiť a spoločne s manželkou sa o oňho aj príkladne starali, čo potvrdili ako ošetrojúci lekári tak aj zdravotnícky personál v nemocnici. Uvedené potvrdzujú aj závery zo znaleckého dokazovania z odboru psychológie a psychiatrie, závery ktorých vylúčili rezignáciu obžalovaného na zdravotný stav nebohého, aj napriek ťažkým manželským a rodinným pomerom obžalovaného. Už tieto skutočnosti popierajú záver o úmyselnom usmrtení nebohého obžalovaným.

Obžalovaný teda vedel, že svojím konaním, ak neprivolá odbornú lekársku pomoc a sám sa bude pokúšať obnoviť dýchanie nebohého, môže spôsobiť porušenie záujmu chráneného Trestným zákonom, avšak bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že také porušenie nespôsobí, teda následok nenastane. To zodpovedá zavineniu vo forme vedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. a/ Tr. zákona.

Ustálený skutkový stav, okolnosti za ktorých došlo k spáchaniu činu a miery zavinenia (vo forme vedomej nedbanlivosti) obžalovaného, teda v posudzovanom prípade vedú krajský súd k dôvodnému záveru, že obžalovaný A. B. sa v tomto prípade dopustil činu inak trestného, ktorý by inak ak by konal za normálnych okolností prípadu, bol trestným činom.

No súčasne platí, že v tomto prípade boli bez rozumných okolností splnené všetky podmienky pre posúdenie konania obžalovaného ako konania v krajnej núdzi tak, ako to predpokladá ust. § 24 Tr. zákona.

Podľa § 24 ods. 1 Tr. zákona, čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom.

Pre naplnenie tohto inštitútu, okolnosti vylučujúcej protiprávnosť inak činu trestného je potrebné preukázať, ako to právne zvýraznil obžalovaný prostredníctvom obhajoby 3 okolnosti: že obžalovaný svojím konaním odvracal nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému Trestným zákonom; že spôsobený následok nie je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil; a že nebezpečenstvo za daných okolností nebolo možné odvrátiť inak.

Rovnako si krajský súd osvojil záver obhajoby spočívajúci v tom, že prvé dve podmienky sú preukázané bez akýchkoľvek pochybností, jednak že obžalovaný svojím konaním odvracal priamo hroziace nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného. Následok jeho konania nebol závažnejší ako ten, ktorý hrozil, pretože bol rovnaký - obžalovanému sa žiaľ nepodarilo odvrátiť nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného, ktorý nakoniec zomrel, keďže podľa výsledkov dokazovania, by s najväčšou pravdepodobnosťou H. bol zomrel rovnako v prípade, ak by obžalovaný za danej situácie neurobil na jeho záchranu vôbec nič.

Aj v ďalšom v postupe pri hodnotení dôkaznej situácie v čase, kedy sa obžalovaný rozhodol konať a poskytnúť H. prvú pomoc, si krajský súd v celosti osvojil skutkovú a následne právnu argumentáciu obžalovaného prednesenú prostredníctvom obhajoby. Obhajoba v tejto súvislosti uviedla, že možnosť odvrátiť nebezpečenstvo inak (subsidiaritu krajnej núdze) je potrebné posudzovať v tom zmysle, či za daných okolností bolo možné nebezpečenstvo ohrozenia života poškodeného odvrátiť spôsobom, pri ktorom by riziko jeho úmrtia buď neexistovalo, alebo by aspoň bolo podstatne nižšie, než v prípade postupu zvoleného obžalovaným. Do úvahy pritom treba brať len tie možnosti obžalovaného, ktorými bolo možné toto nebezpečenstvo odvrátiť včas. V kritickej situácii bol obžalovaný na celú vec sám, pričom k dispozícii mal dve možnosti: 1. robiť to, čo robil (a čo už úspešne realizoval viackrát predtým) a poskytnúť poškodenému efektívnu a aktívnu prvú pomoc okamžite; alebo 2. privolať rýchlu zdravotnícku pomoc, ktorá by ale k poškodenému dorazila až s určitým časovým odstupom. Nie je pritom možné s istotou, resp. bez rozumných pochybností konštatovať, že privolanie rýchlej zdravotníckej pomoci by za daných okolností poškodenému s určitosťou zachránilo život. Je naopak celkom dobre možné, že najmä s ohľadom na časový odstup do príchodu záchranárov by sa im už život poškodeného zachránil nepodarilo. Obžalovaný sa privolaním rýchlej zdravotníckej pomoci mohol zbaviť zodpovednosti za odvracanie nebezpečenstva smrti poškodeného. Avšak práve preto, že obžalovaný s tým už mal pomerne bohaté a úspešné skúsenosti, rozhodol sa (v extrémne krátkom čase, ktorý mal na rozhodovanie k dispozícii) uprednostniť aktívnu prvú pomoc pred zavolaním záchranárov. Takýto postup

mu nie je možné klásť za vinu. Obžalovaný išiel do rizika, ale ak by takto nepostupoval, vystavil by sa riziku stíhania za trestný čin neposkytnutia pomoci (práve preto, že mal s tým skúsenosti). Preto je aj pri vyhodnocovaní splnenia podmienky subsidiarity krajnej núdze potrebné aplikovať zásadu in dubio pro reo.

Za danej situácie podľa názoru krajského súdu boli teda naplnené všetky zákonné predpoklady pre posúdenie konania obžalovaného A. B. ako konania v krajnej núdzi podľa § 24 ods. 1 Tr. zákona.

Vzhľadom na to, že táto okolnosť vylučuje protiprávnosť činu inak trestného, ktorého sa mal v posudzovanom prípade dopustiť obžalovaný A. B. a súčasne ust. § 8 Tr. zákona vyžaduje, aby bolo možné uzavrieť, že konanie páchatel'a je trestným činom, musí ísť o protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak, tak za danej situácie krajský súd konštatuje, že boli splnené všetky podmienky pre oslobodenie obžalovaného A. B. spod obžaloby krajského prokurátora podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku, nakoľko – skutok nie je trestným činom, práve pre jeho absentujúcu protiprávnosť.

Toto boli dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a súčasne odvolanie krajského prokurátora zamietol ako nedôvodné postupom podľa § 319 Tr. priadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.